

Οδηγός Χρηματοδότησης και Διαχείρισης - Παράρτημα 4

Οδηγός Προμηθειών και Δημοσίων Συμβάσεων

Νομοθετικό πλαίσιο άρ. 66 ν. 4485/2017, ν. 4412/2016

- **Άρ. 66 παρ. 1 ν. 4485/2017:** Η σύναψη δημοσίων συμβάσεων προμηθειών υπηρεσιών (α. εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών και β. γενικών υπηρεσιών) και έργων πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4412/2016, αυτοτελώς ανά έργο και ανά κατηγορία δαπάνης του εγκεκριμένου προϋπολογισμού του έργου, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 6 του ν. 4412/2016 ως προς τη μέθοδο υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης.
- **Άρ. 6 παρ. 1 ν. 4412/2016:** Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή, συμπεριλαμβανομένου κάθε τυχόν δικαιώματος προαίρεσης ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης.

Αντικείμενο – Πεδίο εφαρμογής ν. 4412/2016 «Δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, προσαρμογή στις οδηγίες 2014/24 και 2014/25 (ΦΕΚ Α 114/08-08-2016)»

Οι διατάξεις του ως άνω νομοθετήματος αποτελούν προσαρμογή της Ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις: α) της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων και την κατάργηση της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ (L94), όπως διορθώθηκε (L135/24.5.2016), β) της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με τις προμήθειες φορέων, που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση Οδηγίας 2004/17/ΕΚ και γ) της Οδηγίας 89/665/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1989 και της 92/13/ΕΚ του Συμβουλίου της 25ης Φεβρουαρίου 1992, όπως τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2007/66/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2007 και τα άρθρα 46 και 47 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ.

✓ Ο κανόνας της υποχρέωσης υποδιαίρεσης της σύμβασης σε τμήματα

Οι Αναθέτουσες Αρχές υποδιαίρουν τις συμβάσεις σε τμήματα ελευθέρως, με κριτήρια που ορίζουν οι ίδιες, ενεργώντας προς τον σκοπό της διεύρυνσης του ανταγωνισμού και τη διευκόλυνση της συμμετοχής των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στις σχετικές διαδικασίες. Η υποδιαίρεση γίνεται με βάση είτε ποσοτικά κριτήρια, ώστε το μέγεθος των επιμέρους συμβάσεων να αντιστοιχεί καλύτερα στις περιορισμένες διοικητικές, παραγωγικές και χρηματοοικονομικές δυνατότητες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), είτε με ποιοτικά κριτήρια, ώστε να προσαρμόζεται το περιεχόμενο των συμβάσεων σε διακριτούς τομείς εξειδίκευσής τους.

Σε περίπτωση που μία σύμβαση δεν είναι δυνατό να διαφεθεί σε επιμέρους τμήματα, τότε απαιτείται εκ μέρους της Α.Α. τεκμηριωμένη αιτιολόγηση ως προς την αδυναμία διαιρέσεως της σύμβασης σε περισσότερα μικρότερα τμήματα.

✓ Έννοια της μη επιτρεπόμενης/τεχνητής κατάτμησης¹

Με τον όρο «τεχνητή κατάτμηση» νοείται ο τεχνητός επιμερισμός μιας ενιαίας σύμβασης σε μικρότερες συμβάσεις, οι οποίες ακολουθούν ξεχωριστή διαδικασία ανάθεσης, κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η ορθή εφαρμογή των επιμέρους διατάξεων του ν. 4412/2016.

Η αρχή της απαγόρευσης της τεχνητής κατάτμησης των συμβάσεων αποτυπώνεται στην παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 4412/2016, όπου ρητά ορίζεται ότι η επιλογή της χρησιμοποιούμενης μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης δε γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής οποιασδήποτε διάταξης του ως άνω νομοθετήματος. Αυτό σημαίνει ότι απαγορεύεται ο επιμερισμός μίας σύμβασης σε μικρότερες ποσότητες ή μερικότερες κατηγορίες και στη συνέχεια η χωριστή διενέργεια περισσότερων αναθέσεων, με βάση το ύψος της μερικότερης αξίας αντί της συνολικής αξίας της σύμβασης, καθόσον παραβιάζεται κατ' αυτόν τον τρόπο η υποχρέωση διενέργειας διαγωνιστικών διαδικασιών, η οποία αποτελεί θεμελιώδη κανόνα των δημοσίων συμβάσεων².

Σημαντικές ενδείξεις για την ύπαρξη ενιαίας προμήθειας/υπηρεσίας και κατ' επέκταση υποχρέωση συνυπολογισμού της αξίας τους για τη δημοσίευση είτε ενιαίου διαγωνισμού, είτε περισσότερων, αυτοτελών διαγωνισμών, με βάση τη συνολική εκτιμώμενη αξία των επιμέρους τμημάτων, έχει κριθεί ότι αποτελούν:

- Η ταυτόχρονη έναρξη των συμβάσεων ή της διαδικασίας για τη σύναψη των επίμαχων συμβάσεων
- Η ομοιότητα των προκηρύξεων
- Η ενότητα του γεωγραφικού πλαισίου εντός του οποίου πραγματοποιήθηκαν οι διαδικασίες των δημοσίων συμβάσεων
- Οι εργασίες εξυπηρέτησης παρόμοιου σκοπού
- Οι εργασίες που διεξάγονται εντός καθορισμένου χρονικού πλαισίου
- Η οικονομική και τεχνική λειτουργία του αποτελέσματος των εργασιών³

Επισημαίνεται ότι ο κωδικός CPV αποτελεί απλή ένδειξη, η οποία δεν επαρκεί από μόνη της για την απόδειξη ύπαρξης ενιαίου έργου/προμήθειας/υπηρεσίας. Σχετικώς το Ελεγκτικό Συνέδριο αποφαινεται ότι: «κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας και της συναλλακτικές αντιλήψεις θεωρούνται όμοια ή ομοειδή αγαθά που ως εκ της φύσεώς τους του αντικειμένου τους ή της λειτουργικότητάς τους εντάσσονται σε όμοιες ή παρεμφερείς κατηγορίες αγαθών» [ΕλΣυν ΤμVII Πράξη 33/2011, 166/2010κ.α]. Ενδεικτικώς έχει κριθεί ότι παρανόμως διαχωρίστηκε η δαπάνη προμήθειας μηχανογραφικού και χημικού χαρτιού ή δαπάνη προμήθειας φωτιστικών σωμάτων και λαμπτήρων για να αποφευχθεί δια του επιμερισμού η διαγωνιστική διαδικασία».

¹ Κατευθυντήρια Οδηγία 25 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. ΘΕΜΑ: “Ζητήματα υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας σύμβασης σε περίπτωση υποδιαίρεσής της σε τμήματα. Εφαρμογή της παρέκκλισης του άρθρου 6 παρ. 10 ν. 4412/2016”.

² Ενδεικτικά ΕΣ IV Τμ. 12/2012, ΕΣ Τμ. IV 213/2011.

³ Απόφαση C-16/98 της 5^{ης} Οκτωβρίου 2000 (σκέψεις 38, 51, 52, 53, 54, 55, 56).

✓ **Η συμβολή της κατηγορίας δαπάνης του εγκεκριμένου προϋπολογισμού στην αποφυγή ανεπίτρεπτης κατάτμησης συμβάσεων**

Για τον ορισμό της έννοιας της κατηγορίας δαπάνης λαμβάνονται πρωτίστως υπόψη η έννοια των «ομοιογενών αγαθών» και της «σχετικής αγοράς» προκειμένου να καθοριστεί τότε καταστρατηγείται το άρθρο 6 του ν. 4412/2016, με ανεπίτρεπτο επιμερισμό και αποφυγή των επιμέρους διαδικασιών⁴.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η μη κατάτμηση των επιμέρους δαπανών ενός έργου, λαμβάνονται υπόψη ορισμένα κριτήρια/ενδείξεις, οι οποίες προκύπτουν από τη νομολογία (δικαστικές αποφάσεις και αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου):

- Αντιστοιχισμός **ανά CPV**. Ωστόσο, η κατάταξη προϊόντων στην ίδια ομάδα CPV δε συνεπάγεται αναγκαία και την απόλυτη ταύτισή τους, ούτε υποχρέωση ίδιας αντιμετώπισης και αντίστροφα, καθόσον δεν αποκλείεται προϊόντα με χωριστή ομαδοποίηση ανά CPV, ενόψει πραγματικών συνθηκών, να κριθούν τελικώς ομοειδή.
- Προμήθεια από τον **ίδιο προμηθευτή (ύπαρξη κοινής αγοράς)**, παρόμοιων, κατά την συναλλακτική αντίληψη, ειδών (πχ προμήθεια από τον ίδιο προμηθευτή, εντός του ιδίου χρονικού πλαισίου παρόμοιων προϊόντων/υπηρεσιών των οποίων η δαπάνη υπερβαίνει τις 30.000,00 € πλέον ΦΠΑ, συνεπώς πρέπει να ακολουθηθεί διαγωνιστική διαδικασία).
- **Όμοια/ομοειδή αγαθά**: Η νομολογία έκρινε ότι η έννοια των όμοιων/ομοειδών αγαθών προκύπτει από τα διδάγματα της κοινής πείρας, τις συναλλακτικές αντιλήψεις, θεμελιώδη δε κριτήρια στην κατάφαση αυτή αποτελούν η φύση, το αντικείμενο και η λειτουργικότητα των ειδών, στοιχεία που τα εντάσσουν σε όμοιες ή παρεμφερείς κατηγορίες αγαθών. Επισημαίνεται ότι ο τρόπος κατανομής των πιστώσεων ανά βαρυνόμενο ΚΑΕ με αντίστοιχους υποκωδικούς, δεν επηρεάζει την έννοια των όμοιων/ομοειδών αγαθών (ΕΣ IV Τμ. 8/2007).

Σημειώνεται ότι οι αναθέτουσες αρχές μπορούν κατ' εξαίρεση να αναθέτουν συμβάσεις για μεμονωμένα τμήματα, λαμβάνοντας υπόψη την εκτιμώμενη αξία μόνο του τμήματος, εφόσον αυτή, χωρίς ΦΠΑ, είναι μικρότερη από 80.000 ευρώ για προμήθειες ή υπηρεσίες ή από 1.000.000 ευρώ για έργα. Πάντως, η συνολική αξία των τμημάτων που ανατίθενται με αυτόν τον τρόπο, δεν υπερβαίνει το 20 % της συνολικής αξίας όλων των τμημάτων στις οποίες έχει διαιερεθεί το προτεινόμενο έργο, η προτεινόμενη απόκτηση ομοιογενών αγαθών ή η προτεινόμενη παροχή υπηρεσιών.⁵

Ορισμοί⁶

«Αναθέτουσα αρχή»: ως αναθέτουσα αρχή νοείται το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου⁷, οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή οργανισμούς.

⁴ αρ. πρωτ. ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ 3382/09-10-2018 έγγραφο του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής των Δράσεων στους Τομείς της Έρευνας, της Τεχνολογικής Ανάπτυξης και της Καινοτομίας (ΕΥΔΕ-ΕΤΑΚ)

⁵ Κατευθυντήρια Οδηγία 25 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. ΘΕΜΑ: “Ζητήματα υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας σύμβασης σε περίπτωση υποδιαίρεσής της σε τμήματα. Εφαρμογή της παρέκκλισης του άρθρου 6 παρ. 10 ν. 4412/2016”.

⁶ Άρθρο 2 ν. 4412/2016

⁷ Ως οργανισμοί δημοσίου δικαίου νοούνται οι οργανισμοί οι οποίοι έχουν όλα τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: α) έχουν συσταθεί για τον συγκεκριμένο σκοπό της κάλυψης αναγκών γενικού συμφέροντος, που δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα, β)

«Οικονομικός φορέας»: νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή δημόσιος φορέας ή ένωση αυτών των προσώπων ή φορέων, συμπεριλαμβανομένων των προσωρινών συμπράξεων επιχειρήσεων, που προσφέρει στην αγορά εκτέλεση εργασιών ή/και έργου, προμήθεια προϊόντων ή παροχή υπηρεσιών.

«Προσφέρων»: νοείται ο οικονομικός φορέας που έχει υποβάλλει προσφορά.

«Δημόσιες συμβάσεις/Συμβάσεις έργων, υπηρεσιών και προμηθειών»: πρόκειται για τις εξ επαχθούς αιτίας⁸ συμβάσεις οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή περισσότερων αναθέτουσών αρχών και έχουν ως αντικείμενο αντίστοιχα την εκτέλεση έργων, την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών.

«Δημόσιες συμβάσεις έργων»: Συνάπτονται μεταξύ μιας (ή περισσότερων) αναθέτουσας αρχής και ενός (ή περισσότερων) οικονομικού φορέα και έχουν ως αντικείμενο την πραγματοποίηση ενός συνόλου τεχνικών (οικοδομικών ή μηχανικών) εργασιών που περιλαμβάνουν τυχόν ερευνητικές εργασίες, μελέτες κλπ, μέσω των οποίων θα υλοποιηθεί ένα τεχνικό έργο που θα συνεχεται άμεσα με το έδαφος ή το υπέδαφος με διαρκή και σταθερό τρόπο και για την εκτέλεση του οποίου απαιτείται η ειδική τεχνική γνώση και επέμβαση. Αφορά μια νέα κατασκευή, αποκατάσταση υπαρχόντων έργων και συνήθεις επισκευές των υπαρχόντων έργων.

«Δημόσιες συμβάσεις προμηθειών»: Συνάπτονται μεταξύ μιας (ή περισσότερων) αναθέτουσας αρχής και ενός (ή περισσότερων) προμηθευτή και έχουν ως αντικείμενο την αγορά, τη χρηματοδοτική μίσθωση, τη μίσθωση, ή τη μίσθωση-πώληση, με ή χωρίς δικαίωμα αγοράς, προϊόντων. Μια σύμβαση προμηθειών μπορεί να περιλαμβάνει παρεμπιπτόντως, εργασίες τοποθέτησης και εγκατάστασης.

«Δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών»: Νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών για λογαριασμό της αναθέτουσας αρχής, την προσφορά προς αυτή άυλων αγαθών ή δραστηριοτήτων με τη μορφή ολοκληρωμένου έργου, με εξαίρεση τις υπηρεσίες που συνιστούν αντικείμενο των δημοσίων συμβάσεων έργων. Διακρίνονται σε:

α. Δημόσιες συμβάσεις μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών.

β. Δημόσιες συμβάσεις γενικών υπηρεσιών, εξαιρουμένων των υπό α.

Στις συμβάσεις υπηρεσιών περιλαμβάνονται και οι συμβάσεις παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών που έχουν ως αντικείμενο το σχεδιασμό, προγραμματισμό, οργάνωση, διαχείριση, παρακολούθηση, έλεγχο και αξιολόγηση επιχειρησιακών και αναπτυξιακών προγραμμάτων και δράσεων σε όλους τους τομείς της οικονομίας, καθώς και σε οριζόντιου χαρακτήρα παρεμβάσεις, την υποστήριξη της υλοποίησής τους και τη μεταφορά της απαραίτητης τεχνογνωσίας, καθώς και την παροχή εξωγενών υπηρεσιών (outsourcing) υλοποίησης των ανωτέρω προγραμμάτων και δράσεων. Στις συμβουλευτικές υπηρεσίες υπάγονται ιδίως οι οικονομικές μελέτες, κοινωνικές μελέτες και μελέτες οργάνωσης και επιχειρησιακής έρευνας.

«Μικτές Συμβάσεις»: Οι μικτές συμβάσεις περιέχουν στοιχεία περισσότερων ειδών συμβάσεων και διέπονται από τις διατάξεις που εφαρμόζονται στο είδος της σύμβασης που χαρακτηρίζει το κύριο αντικείμενο της σχετικής σύμβασης. Αν μία σύμβαση έχει ως

έχουν νομική προσωπικότητα, γ) χρηματοδοτούνται κατά το μεγαλύτερο μέρος από τις κρατικές αρχές, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

⁸ Η έννοια της επαχθούς αιτίας απαιτεί η παροχή του παρέχοντος την υπηρεσία να αντιστοιχεί στην υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να καταβάλλει αμοιβή και αντίστροφα η αναθέτουσα αρχή να λαμβάνει, δυνάμει της σύμβασης αυτής μια παροχή έναντι ανταλλάγματος (αμφοτεροβαρής σχέση υπό τη μορφή ανταλλαγής υλικών παροχών).

αντικείμενο εν μέρει υπηρεσίες και εν μέρει προμήθειες, το (κύριο) αντικείμενο θα είναι αυτό της συμβάσεως με την μεγαλύτερη εκτιμώμενη οικονομική αξία.

«Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων»: νοείται το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα, το οποίο περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία υποσυστήματα για τον προγραμματισμό, τη σύναψη και την εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων, καθώς και για τη συλλογή, δημοσιοποίηση και ανάλυση στοιχείων σχετικών με τις εν λόγω συμβάσεις, με τη χρήση και εφαρμογή Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).

«Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.)»: νοείται το πληροφοριακό σύστημα, το οποίο αποτελεί μέρος του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ και έχει ως σκοπό τη συλλογή και δημοσιοποίηση στοιχείων που αφορούν στις δημόσιες συμβάσεις.

«Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.)»: νοείται το πληροφοριακό σύστημα, που αποτελεί μέρος του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ και έχει ως σκοπό τη συλλογή και δημοσιοποίηση στοιχείων που αφορούν στις δημόσιες συμβάσεις.

«Ανάδοχος»: νοείται ο οικονομικός φορέας στον οποίο έχει ανατεθεί με δημόσια σύμβαση η κατασκευή/μελέτη έργου, ή η προμήθεια αγαθών, ή η παροχή υπηρεσιών.

«Πρωτογενές αίτημα»⁹ συνιστά το αίτημα αποδοχής διαχείρισης έργου/προγράμματος, συνοδευόμενο από τον ετήσιο αναλυτικό προϋπολογισμό ανά κατηγορία δαπάνης.

«Εγκεκριμένο αίτημα εκτέλεσης δαπάνης» συνιστά η απόφαση έγκρισης ή αναμόρφωσης του ετήσιου αναλυτικού προϋπολογισμού του έργου/προγράμματος.

«Δημόσιες συμβάσεις άνω των ορίων/Συμβάσεις άνω των ορίων»: νοούνται οι δημόσιες συμβάσεις των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ίση προς ή ανώτερη από το ποσό των 135.000,00 € καθαρής αξίας (ή όπως το όριο αυτό διαμορφώνεται κάθε φορά και ισχύει).

«Δημόσιες συμβάσεις κάτω των ορίων/Συμβάσεις κάτω των ορίων»: νοούνται οι δημόσιες συμβάσεις των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ίση προς ή κατώτερη από το ποσό των 135.000,00 € καθαρής αξίας (ή όπως το όριο αυτό διαμορφώνεται κάθε φορά και ισχύει).

«Δημόσιες συμβάσεις ήσσονος αξίας»: νοούνται οι δημόσιες συμβάσεις των οποίων η εκτιμώμενη αξία είναι ίση ή κατώτερη από το ποσό των 2.500,00 € καθαρής αξίας.

ΕΙΔΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

A. Απευθείας ανάθεση

B. Διαγωνιστική διαδικασία (ανοικτή διαδικασία: διαγωνισμός κάτω και άνω των ορίων, κλειστή διαδικασία)

A. Απευθείας ανάθεση

I. Ως «απευθείας ανάθεση» νοείται η διαδικασία ανάθεσης σύμβασης με ή χωρίς εκ των προτέρων δημοσιότητα κατά περίπτωση, σύμφωνα με την παρ. 3 των άρθρων 120 και 330, στο πλαίσιο της οποίας οι αναθέτουσες αρχές αναθέτουν σύμβαση σε οικονομικό φορέα,

⁹ Άρθρο 66 παρ. 2 εδ. α και β ν. 4485/2017, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

κατόπιν έρευνας αγοράς, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 118 (άρ. 2 παρ. 1 εδ. 31 ν. 4412/2016).

Προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης επιτρέπεται όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης είναι ίση ή κατώτερη από το όριο των 30.000,00 € (κ.α.), ενώ απαιτείται η προηγούμενη διενέργεια έρευνας αγοράς.

II. Έννοια δημόσιας σύμβασης ήσσονος αξίας¹⁰

Ως δημόσιες συμβάσεις ήσσονος αξίας, νοούνται οι συμβάσεις των οποίων η εκτιμώμενη αξία είναι ίση ή κατώτερη από το ποσό των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500 €) ευρώ πλέον ΦΠΑ. Για τις συμβάσεις αυτές δεν ακολουθείται διαδικασία ανάθεσης και οι πληρωμές εκτελούνται ως εξόφληση έναντι νόμιμου φορολογικού παραστατικού, χωρίς να απαιτείται έκδοση πράξης ανάθεσης ή διαδικασίες εκτέλεσης του ν. 4412/2016.

Για την κρίση περί του χαρακτηρισμού μιας σύμβασης ως ήσσονος αξίας, κρίσιμη είναι η συνδυαστική εξέταση των άρθρων 6 ν. 4412/2016 και 66 παρ. 1 του ν. 4485/2017¹¹: Για τον χαρακτηρισμό μίας σύμβασης ως ήσσονος αξίας, τίθεται ως βάση το ποσό της κατηγορίας δαπάνης του συνολικού προϋπολογισμού του έργου στην οποία εντάσσεται η αιτούμενη προμήθεια/υπηρεσία, ενώ δεν αρκεί η εξέταση του ποσού της εκάστοτε προϋπολογιζόμενης προμήθειας αγαθών ή υπηρεσιών.

Σε περίπτωση που μία κατηγορία δαπάνης συνδέεται με άλλη κατηγορία του προϋπολογισμού, είτε λόγω ομοειδούς των ειδών/υπηρεσιών, είτε λόγω ύπαρξης κοινής αγοράς μεταξύ τους, η διαδικασία που θα ακολουθηθεί (*χαρακτηρισμός σύμβασης ως ήσσονος αξίας ή τήρηση διαδικασίας απευθείας ανάθεσης*) προκύπτει βάσει του αθροίσματος των αντίστοιχων ποσών των επιμέρους κατηγοριών δαπάνης του συνολικού προϋπολογισμού του υπό υλοποίηση έργου.

III. Πότε απαιτείται δημοσιότητα:

Εφόσον η κατηγορία δαπάνης (ή σε περίπτωση κοινής αγοράς/ομοειδών αγορών: το άθροισμα των κατηγοριών δαπάνης που συναποτελούν την κοινή αγορά) του συνολικού εγκεκριμένου προϋπολογισμού του έργου υπερβαίνει το ποσό των 2.500,00 € πλέον ΦΠΑ, τότε απαιτείται τήρηση διαδικασίας δημοσιότητας και διενέργεια έρευνας αγοράς για κάθε επιμέρους προμήθεια ανεξαρτήτως ποσού.

Η έρευνα αγοράς διενεργείται μέσω πρόσκλησης υποβολής προσφοράς, η οποία δύναται να απευθύνεται σε συγκεκριμένους (δύο ή περισσότερους οικονομικούς φορείς, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του τεχνικού δελτίου ή/και τυχόν ειδικότερες απαιτήσεις που διέπουν το υπό υλοποίηση έργο) ή σε κάθε ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα. Σε περίπτωση που η πρόσκληση απευθύνεται σε συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς, ο ΕΥ έχει το βάρος της τεκμηρίωσης της επιλογής των συγκεκριμένων φορέων, ενώ δε λαμβάνονται υπόψη προσφορές οικονομικών φορέων οι οποίοι δεν προσκλήθηκαν.

¹⁰Άρθρο 117 Α ν. 4412/2016, το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 49 ν. 4782/2021, άρθρο 2 παρ. 1 περ. 30^α ν. 4412/2016

¹¹ Η σύναψη δημοσίων συμβάσεων προμηθειών «υπηρεσιών (α. εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών και β. γενικών υπηρεσιών) και έργων» πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4412/2016, αυτοτελώς ανά έργο και ανά κατηγορία δαπάνης του εγκεκριμένου προϋπολογισμού τηρούμενων των διατάξεων του άρθρου 6 του ν.4412/2016 ως προς την μέθοδο υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης

Η πρόσκληση δημοσιεύεται στο ΚΗΜΔΗΣ για κατ' ελάχιστον πέντε (5) ημέρες, υπολογιζόμενες ημερολογιακά, από το Τμήμα Προμήθειας Αγαθών, Υπηρεσιών και Μισθώσεων της Μ.Ο.Δ.Υ. και περιέχει:

- Αναλυτική περιγραφή των υπό προμήθεια ειδών/υπηρεσιών,
- Αναλυτική αναφορά των τεχνικών προδιαγραφών αυτών
- Την κατηγορία δαπάνης στην οποία εντάσσεται η προμήθεια/υπηρεσία,
- Τον κωδικό CPV της προμήθειας/υπηρεσίας
- Το προϋπολογισθέν ποσό της ανάθεσης (καθαρή αξία, αξία και ποσοστό ΦΠΑ, αξία μετά ΦΠΑ)
- Όρους υποβολής προσφοράς (αποδεκτός τρόπος υποβολής, καταληκτική ημερομηνία, τυχόν συνοδευτικά της προσφοράς έγγραφα/αποδεικτικά έλλειψης λόγων αποκλεισμού)

IV. Περιπτώσεις όπου δεν είναι απαραίτητη η διενέργεια έρευνας αγοράς:

A. Δεν απαιτείται η προηγούμενη δημοσίευση πρόσκλησης υποβολής προσφορών:

- ❖ Σε περίπτωση αιτήματος που αφορά σε δαπάνες δημοσίευσης επιστημονικών άρθρων από οίκους του εξωτερικού, στο πλαίσιο ερευνητικής δραστηριότητας ή συνεδρίου.
- ❖ Σε περίπτωση αιτήματος που αφορά σε δαπάνες δημοσίευσης περιλήψεων διαγωνισμών.
- ❖ Σε περίπτωση αιτήματος που αφορά ανανέωση άδειας λογισμικού.
- ❖ Σε περίπτωση καταβολής συνδρομών σε επιστημονικούς φορείς.
- ❖ Σε περίπτωση δαπανών που αφορούν σε έξοδα χρηματοοικονομικής διαχείρισης.

B. Απαιτείται η προηγούμενη δημοσίευση πρόσκλησης υποβολής προσφορών¹² και η οποία δύναται να απευθύνεται σε μοναδικό οικονομικό φορέα:

- ❖ Σε περίπτωση αποκλειστικότητας, ο Ε.Υ. καταθέτει αίτημα το οποίο θα περιλαμβάνει την σχετική αναφορά και θα συνοδεύεται από βεβαίωση της κατασκευάστριας/παρόχου (και όχι της διακινητριας των ειδών/υπηρεσιών) εταιρείας, στην οποία θα γίνεται ρητή σχετική αναφορά (άρ. 32 ν. 4412/2016). Η βεβαίωση υποβάλλεται στην Ελληνική γλώσσα ή σε περίπτωση αλλοδαπής επιχείρησης, συνοδεύεται από επίσημη μετάφρασή της στην Ελληνική και επικυρώνεται είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας είτε από πρόσωπο κατά νόμον αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο.

V. Στάδια διοικητικής διαδικασίας από την υποβολή του αιτήματος έως την ολοκλήρωση της ανάθεσης

- ❖ **Κατάθεση αιτήματος/έντυπου Δ9**, συμπληρωμένο και υπογεγραμμένο από τον Ε.Υ. του έργου¹³ στο Τμήμα Διαχείρισης, το οποίο πραγματοποιεί έλεγχο επιλεξιμότητας της

¹² Εφόσον η κατηγορία δαπάνης στην οποία εντάσσεται το υπό προμήθεια είδος/υπηρεσία υπερβαίνει το ποσό των 30.000 € πλέον ΦΠΑ.

¹³ Το αίτημα του Ε.Υ. περιέχει κατ' ελάχιστον, ή συνοδεύεται από ξεχωριστό έντυπο, στο οποίο αποτυπώνονται οι ακόλουθες πληροφορίες:

- Πλήρης επωνυμία προσκαλούμενων οικονομικών φορέων (σε περίπτωση πρόσκλησης προς συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς)
- Περιγραφή των τεχνικών χαρακτηριστικών του αιτούμενου είδους/παρεχόμενης υπηρεσίας
- Ποσό καθαρής και μετά ΦΠΑ αξίας

αιτούμενης δαπάνης, βάσει του τεχνικού δελτίου του έργου και έλεγχο επάρκειας ποσού προϋπολογισμού για την υλοποίηση της ανάθεσης.

❖ **Διαβίβαση αιτήματος στο Τμήμα Προμήθειας Αγαθών, Υπηρεσιών και Μισθώσεων**, το οποίο καταχωρεί αυτό στην καρτέλα «Αιτήματα Δαπανών» του συστήματος Rescom και εκκινεί τη διαδικασία υλοποίησής του.

❖ **Προετοιμασία πρόσκλησης υποβολής προσφορών, αναρτητέα στο ΚΗΜΔΗΣ** για κατ' ελάχιστον πέντε (5) ημέρες, η οποία α) εφόσον απευθύνεται σε συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς, κοινοποιείται στους τελευταίους, ή β) εφόσον απευθύνεται σε κάθε ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, δημοσιεύεται στις ιστοσελίδες www.elke.tuc.gr και www.tuc.gr στο πεδίο 'Ανακοινώσεις' → Προκηρύξεις/Διακηρύξεις προς ενημέρωση κάθε ενδιαφερομένου.

❖ **Αποστολή/Υποβολή προσφορών**: Η διαδικασία διαφοροποιείται βάσει του ύψους του ποσού της σκοπούμενης ανάθεσης, ως ακολούθως:

α) Εφόσον η πρόσκληση αφορά σε αίτημα προμήθειας/υπηρεσίας προϋπολογισμού ποσού έως και 2.5000 € πλέον ΦΠΑ, η υποβολή των προσφορών γίνεται έντυπα σε σφραγισμένο φάκελο, ο οποίος αποστέλλεται στη διεύθυνση του Τμήματος Προμήθειας Αγαθών, ή ηλεκτρονικά, στην διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του αιτούντος ΕΥ και της διεύθυνσης elkesupplies@isc.tuc.gr από τους ενδιαφερόμενους φορείς.

Σε περίπτωση έντυπης αποστολής, η τεχνική και οικονομική προσφορά υπογράφονται πρωτότυπα από τον νόμιμο εκπρόσωπο του προσφέροντος φορέα και φέρουν σφραγίδα της επιχείρησης. Σε περίπτωση ηλεκτρονικής αποστολής, η τεχνική και οικονομική προσφορά υπογράφονται ψηφιακά με χρήση εγκεκριμένης ηλεκτρονικής υπογραφής, από τον νόμιμο εκπρόσωπο του προσφέροντος και φέρουν σφραγίδα της επιχείρησης¹⁴.

β) Εφόσον η πρόσκληση αφορά σε αίτημα προμήθειας/υπηρεσίας προϋπολογισμού ποσού ανώτερου των 2.500 € πλέον ΦΠΑ:

- Εάν απευθύνεται σε κάθε ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, η υποβολή των προσφορών γίνεται αποκλειστικά έντυπα.
- Εάν απευθύνεται σε συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς, η προσφορά δύναται να υποβληθεί έντυπα ή ηλεκτρονικά, σύμφωνα με τα ανωτέρω.

Η προσφορά συνοδεύεται από τα βάσει της προσκλήσεως απαιτούμενα αποδεικτικά έγγραφα, τα οποία πιστοποιούν την έλλειψη συνδρομής των υποχρεωτικών λόγων αποκλεισμού των παρ. 1 και 2 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016.

Τα ως άνω αποδεικτικά υποβάλλονται σύμφωνα με τον ν. 2690/1999 (Α' 45) και τα άρθρα 13 και 15 του ν. 4727/2020 (Α' 184). Ειδικά τα αποδεικτικά τα οποία αποτελούν ιδιωτικά έγγραφα, γίνονται αποδεκτά και σε απλή φωτοτυπία, εφόσον συνυποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση στην οποία βεβαιώνεται η ακρίβειά τους.

Σε περίπτωση έντυπης αποστολής της προσφοράς, τα αποδεικτικά έγγραφα τα οποία εκδίδονται από τον ίδιο τον οικονομικό φορέα (υπεύθυνη δήλωση) πρέπει να φέρουν υπογραφή του νομίμου εκπροσώπου (κατά περίπτωση και σφραγίδα της επιχείρησης) και θεώρηση ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού ή εμπορικού οργανισμού του κράτους-μέλους ή της χώρας καταγωγής ή της

• Ποσοστό ΦΠΑ
• Αποδεκτός τρόπος πληρωμής (με πίστωση είτε με χορήγηση έντοκης προκαταβολής έναντι παροχής εγγύησης)
• Χρόνος παράδοσης (εντός του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης του αντίστοιχου έργου)

¹⁴ άρθρο 15 παρ. 1 ν. 4727/2020

χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας, σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 2690/1999.

Σε περίπτωση ηλεκτρονικής αποστολής, τα αποδεικτικά έγγραφα τα οποία εκδίδονται από τον ίδιο τον οικονομικό φορέα (*υπεύθυνη δήλωση*) πρέπει να φέρουν σφραγίδα και εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή του νομίμου εκπροσώπου του φορέα, η οποία γίνεται υποχρεωτικά αποδεκτή από τους φορείς του δημοσίου, εφόσον η διακίνηση των εγγράφων είναι ηλεκτρονική, σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ. 1 ν. 4727/2020. Εκτύπωση των ηλεκτρονικών εγγράφων γίνεται υποχρεωτικά αποδεκτή από τους φορείς του δημοσίου, εφόσον φέρει επικύρωση από οποιαδήποτε διοικητική αρχή ή ΚΕΠ ή δικηγόρο, η οποία γίνεται μέσω της διαπίστωσης της ταύτισης του περιεχομένου του εκτυπωμένου εγγράφου με το ηλεκτρονικό ιδιωτικό έγγραφο (παρ. 2 άρθρου 15 ν. 4727/2020).

- ❖ **Αξιολόγηση προσφορών από Ε.Υ.**
- ❖ **Συμπλήρωση – Υπογραφή εντύπου Δ9α από Ε.Υ. – Αποστολή σε Τμήμα Προμήθειας Αγαθών**
- ❖ **Καταχώρηση στοιχείων αναδόχου σε καρτέλα «Αιτήματα Δαπανών» του Rescom – Έκδοση απόφασης ανάθεσης¹⁵**
- ❖ **Κοινοποίηση απόφασης ανάθεσης σε συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς (πλην οριστικά αποκλεισθέντων) – Αναμονή προθεσμίας υποβολής ενστάσεων εκ μέρους θιγομένων μερών διαδικασίας**
- ❖ **Ανάρτηση απόφασης ανάθεσης στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. (άρθρο 38 παρ. 3 εδ. γ και παρ. 4 ν. 4412/2016) και ακολούθως στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ**
- ❖ **Κοινοποίηση αναρτηθείσας απόφασης σε Ε.Υ. και ανάδοχο διαδικασίας.**

Με την κοινοποίηση της αναρτηθείσας στο ΚΗΜΔΗΣ απόφασης ανάθεσης η σύμβαση θεωρείται, ότι έχει συναφθεί και τυχόν υπογραφή συμφωνητικού έχει αποδεικτικό χαρακτήρα. Η υπογραφή συμφωνητικού απαιτείται για συμβάσεις με συμβατική αξία μεγαλύτερη των δέκα χιλιάδων (10.000,00) ευρώ.

VI. Δικαιολογητικά τεκμηρίωσης έλλειψης των υποχρεωτικών λόγων αποκλεισμού από δημόσιες συμβάσεις (παρ. 1 και 2 άρ. 73 ν. 4412/2016)

Όταν το προϋπολογιζόμενο ποσό της προμήθειας υπερβαίνει τις 2.500,00€ πλέον ΦΠΑ, οι οικονομικοί φορείς, κατά την υποβολή της προσφοράς τους, καλούνται σε υποβολή δικαιολογητικών τα οποία αποδεικνύουν την έλλειψη συνδρομής των υποχρεωτικών λόγων αποκλεισμού των παρ. 1 και 2 του άρθρου 73 ν. 4412/2016. Ειδικότερα, για τον σκοπό της ως άνω απόδειξης προσκομίζονται:

✓ **Αντίγραφο ποινικού μητρώου, ή υπεύθυνη δήλωση νομίμου εκπροσώπου, όπως αυτός προκύπτει από το ισχύον καταστατικό, ή το πιστοποιητικό εκπροσώπησης του φορέα**

¹⁵ Η απόφαση ανάθεσης εκδίδεται και υπογράφεται από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Ερευνών και Διαχείρισης του ΕΛΚΕ (άρ. 55 παρ. 1 εδ. ζ ν. 4485/2017) και περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον:

α) την επωνυμία και τα στοιχεία της αναθέτουσας αρχής,
β) περιγραφή του αντικείμενου της σύμβασης και της αξίας της,
γ) όνομα και στοιχεία επικοινωνίας του οικονομικού φορέα στον οποίο ανατίθεται η σύμβαση δ) κάθε άλλη πληροφορία που η αναθέτουσα αρχή κρίνει απαραίτητη.

κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς, ή το αρμοδίως εξουσιοδοτημένο για την υπογραφή συμβάσεων ή της συγκεκριμένης σύμβασης πρόσωπο, εκ της οποίας προκύπτει η ανυπαρξία αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης για τα περιγραφόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 73 ν. 4412/2016 αδικήματα, εκδοθέν το αργότερο εντός τριμήνου μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών (για την περίπτωση του ποινικού μητρώου) ή με ημερομηνία υπογραφής μεταγενέστερη της ημερομηνίας δημοσίευσης της πρόσκλησης (για την περίπτωση της υπεύθυνης δήλωσης).

- ✓ **Ασφαλιστική ενημερότητα** του οικονομικού φορέα σε ισχύ¹⁶.
- ✓ **Φορολογική ενημερότητα** του οικονομικού φορέα σε ισχύ.
- ✓ **Πιστοποιητικό νόμιμης εκπροσώπησης** από το ΓΕΜΗ (εάν πρόκειται για Α.Ε., Ο.Ε., Ε.Ε., Ι.Κ.Ε. ή Ε.Π.Ε.) ή **Αντίγραφο έναρξης και μεταβολών** από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. (εάν πρόκειται για ατομική επιχείρηση), εκδοθέντα έως και 30 ημέρες πριν την ημερομηνία προσκόμισής τους.

VII. Σύνταξη σύμβασης, ανάρτηση σε ΚΗΜΔΗΣ - ΔΙΑΥΓΕΙΑ - Αποστολή αντιτύπων

Εφόσον το προϋπολογιζόμενο κόστος της αιτούμενης προμήθειας υπερβαίνει το ποσό των 10.000,00 € (καθαρή αξία), τότε είναι απαραίτητη η προσφυγή στον έγγραφο τύπο σύμβασης (άρ. 130 ν. 4270/2014, όπως τροποποιήθηκε με το άρ. 37 ν. 4589/2019)¹⁷.

Μετά την ολοκλήρωση των ανωτέρω υπό IV. σταδίων της διαδικασίας, ο Ανάδοχος προσκαλείται από το Τμήμα Προμήθειας Αγαθών, Υπηρεσιών και Μισθώσεων σε υπογραφή τριών αντιτύπων σύμβασης, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση προς αυτόν σχετικής έγγραφης ειδοποίησης (άρ. 105 παρ. 4 ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει).

Εφόσον απαιτείται από τα έγγραφα της σύμβασης, πριν την υπογραφή της τελευταίας προσκομίζεται εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης σύμβασης (σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 72 ν. 4412/2016), η οποία ελέγχεται από το Τμήμα Προμήθειας Αγαθών, ως προς την εγκυρότητά της. Τυχόν εγγυητικές επιστολές οι οποίες είχαν κατατεθεί από οικονομικούς φορείς για τη συμμετοχή τους στη διαδικασία, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της πρόσκλησης, επιστρέφονται σε αυτούς ως ακολούθως:

- Στον ανάδοχο με την προσκόμιση της εγγύησης καλής εκτέλεσης
- Στους λοιπούς προσφέροντες μετά από αα) την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής ή την έκδοση απόφασης επί ασκηθείσας προσφυγής κατά της απόφασης κατακύρωσης, ββ) την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας άσκησης ενδίκων βοηθημάτων προσωρινής δικαστικής προστασίας ή την έκδοση απόφασης επ' αυτών,
- Σε περίπτωση λήξης του χρόνου ισχύος της προσφοράς και μη ανανέωσης αυτής,
- Απόρριψης της προσφοράς των προσφερόντων οικονομικών φορέων, εφόσον δεν έχει ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή ή ένδικο βοήθημα ή έχει εκπνεύσει άπρακτη η προθεσμία άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής ή ενδίκων βοηθημάτων ή έχει λάβει χώρα παραίτηση από το δικαίωμα άσκησης αυτών ή αυτά έχουν απορριφθεί αμετακλήτως.

Ακολουθεί η υπογραφή της σύμβασης, η οποία σε κάθε περίπτωση έχει αποδεικτικό χαρακτήρα.

¹⁶ Σε περίπτωση ατομικής επιχείρησης απαιτείται επιπρόσθετα η προσκόμιση ασφαλιστικής και φορολογικής ενημερότητας του φυσικού προσώπου.

¹⁷ Εκτός αν άλλως ορίζεται στο τεχνικό δελτίο του έργου ή βάσει άλλης νόμιμης υποχρέωσης.

Με την υπογραφή της σύμβασης από το σύνολο των συμβαλλομένων μερών, η τελευταία αναρτάται επιμελεία του Τμήματος Προμήθειας Αγαθών στο Πρόγραμμα ΚΗΜΔΗΣ. Σε περίπτωση ψηφιακής υπογραφής της από το σύνολο των συμβαλλομένων μερών, αναρτάται ως έχει στο Πρόγραμμα, σε περίπτωση ιδιόχειρης υπογραφής, η σύμβαση αναρτάται υπογεγραμμένη ψηφιακά ως ακριβές αντίγραφο από τον αρμόδιο υπάλληλο του Τμήματος.

Μετά την ολοκλήρωση της ως άνω ανάρτησης, οπότε και η σύμβαση τίθεται τυπικά σε ισχύ, ακολουθεί η ανάρτηση στο Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ. Το σύνολο των αναρτήσεων του αρχείου της σύμβασης κοινοποιείται στον Ανάδοχο, ενώ κάθε συμβαλλόμενο μέρος, ήτοι ο Ανάδοχος, η Α.Α. και ο Ε.Υ. λαμβάνουν από ένα αντίτυπο για το αρχείο τους.

VIII. Ολοκλήρωση εκτέλεσης σύμβασης

Η σύμβαση θεωρείται ότι εκτελέστηκε όταν συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

α) Σε περίπτωση προμήθειας παραδόθηκε ολόκληρη η ποσότητα ή, σε περίπτωση διαιρετού υλικού, η ποσότητα που παραδόθηκε υπολείπεται της συμβατικής, κατά μέρος που κρίνεται ως ασήμαντο από το αρμόδιο όργανο. Σε περίπτωση παροχής υπηρεσιών αυτές παρασχέθηκαν στο σύνολο τους ή σε περίπτωση διαιρετής υπηρεσίας, το αντικείμενο που παραδόθηκε υπολείπεται του συμβατικού, κατά μέρος που κρίνεται ως ασήμαντο από το αρμόδιο όργανο και έχει παρέλθει η καταληκτική ημερομηνία για την περαίωση της σύμβασης που έχει τεθεί στην διακήρυξη.

β) Παραλήφθηκαν οριστικά ποσοτικά και ποιοτικά τα υλικά ή οι υπηρεσίες που παραδόθηκαν.

γ) Έγινε η αποπληρωμή του συμβατικού τιμήματος, αφού προηγουμένως επιβλήθηκαν κυρώσεις ή εκπτώσεις και

δ) Εκπληρώθηκαν και οι λοιπές συμβατικές υποχρεώσεις και από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη και αποδεσμεύθηκαν οι σχετικές εγγυήσεις κατά τα προβλεπόμενα από τη σύμβαση.

IX. Τρόπος πληρωμής - απαιτούμενα δικαιολογητικά για πληρωμή του αναδόχου

Ο τρόπος πληρωμής και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα καθορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.

Η πληρωμή της αξίας των υλικών ή της υπηρεσίας στον ανάδοχο γίνεται με έναν από τους παρακάτω τρόπους:

α. Με την εξόφληση του εκατό τοις εκατό (100%) της συμβατικής αξίας μετά την οριστική παραλαβή των υλικών ή της υπηρεσίας.

β. Με τη χορήγηση έντοκης προκαταβολής μέχρι ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) της συμβατικής αξίας χωρίς Φ.Π.Α. έναντι ισόποσης εγγύησης και την καταβολή του υπολοίπου είτε μετά την οριστική παραλαβή των υλικών είτε με πληρωμή ποσοστού είκοσι τοις εκατό (20%) της συμβατικής αξίας χωρίς Φ.Π.Α. με το πρωτόκολλο παραλαβής κατόπιν του μακροσκοπικού ελέγχου και την εξόφληση της υπόλοιπης συμβατικής αξίας με τον συνολικό Φ.Π.Α. μετά την οριστική παραλαβή των υλικών.

Οι παραπάνω τρόποι πληρωμής εφαρμόζονται και στις τμηματικές παραδόσεις, εφόσον αυτές προβλέπονται από την σύμβαση.

Στις συμβάσεις προμήθειας τα δικαιολογητικά που απαιτούνται είναι κατ' ελάχιστον τα εξής:

- α) Πρωτόκολλο οριστικής ποσοτικής και ποιοτικής παραλαβής, σύμφωνα με το άρθρο 208 περί παραλαβής υλικών.
- β) Τιμολόγιο του προμηθευτή.
- γ) Πιστοποιητικά φορολογικής ενημερότητας και ασφαλιστικής ενημερότητας, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Στις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών για την πληρωμή του τιμήματος απαιτούνται κατ' ελάχιστον τα εξής δικαιολογητικά:

- α) Πρωτόκολλο οριστικής παραλαβής του τμήματος που αφορά η πληρωμή ή του συνόλου του συμβατικού αντικείμενου, σύμφωνα με το άρθρο 219, περί παραλαβής του αντικείμενου της σύμβασης παροχής γενικών υπηρεσιών.
- β) Τιμολόγιο του αναδόχου.
- γ) Πιστοποιητικά φορολογικής ενημερότητας και ασφαλιστικής ενημερότητας σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Πέραν των ανωτέρω δικαιολογητικών, οι αρμόδιες υπηρεσίες που διενεργούν τον έλεγχο και την πληρωμή, μπορούν να ζητήσουν και οποιοδήποτε άλλο δικαιολογητικό, εφόσον προβλέπεται στην κείμενη νομοθεσία ή στα έγγραφα της σύμβασης.

Χ. Χρόνος παράδοσης υλικών

Ο προμηθευτής υποχρεούται να παραδίδει το υλικό μέσα στα χρονικά όρια και με τον τρόπο που ορίζει η σύμβαση. Ο συμβατικός χρόνος παράδοσης των υλικών μπορεί να παρατείνεται υπό τις ακόλουθες σωρευτικές προϋποθέσεις:

- α) τηρούνται οι όροι του άρθρου 132 ν. 4412/2016, περί τροποποίησης συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους,
- β) έχει εκδοθεί αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου αποφαινόμενου οργάνου (Επιτροπή Ερευνών) της αναθέτουσας αρχής μετά από γνωμοδότηση αρμόδιου συλλογικού οργάνου (επιστημονικού υπευθύνου για απευθείας αναθέσεις), είτε με πρωτοβουλία της αναθέτουσας αρχής και εφόσον συμφωνεί ο προμηθευτής, είτε ύστερα από σχετικό αίτημα του προμηθευτή, το οποίο υποβάλλεται υποχρεωτικά πριν από τη λήξη του συμβατικού χρόνου,
- γ) το χρονικό διάστημα της παράτασης είναι ίσο ή μικρότερο από τον αρχικό συμβατικό χρόνο παράδοσης.

Στην περίπτωση παράτασης του συμβατικού χρόνου παράδοσης, ο χρόνος παράτασης δεν συνυπολογίζεται στον συμβατικό χρόνο παράδοσης.

Η απόφαση παράτασης εκδίδεται εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος από την υποβολή του σχετικού αιτήματος του προμηθευτή. Στην περίπτωση παράτασης του συμβατικού χρόνου παράδοσης, επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 207 περί κυρώσεων για εκπρόθεσμή παράδοση προμήθειας.

Με αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου αποφαινόμενου οργάνου, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνωμοδότηση του αρμοδίου οργάνου (περ. β` της παρ. 11 του άρθρου 221 ν. 4412/2016), ο συμβατικός χρόνος φόρτωσης - παράδοσης των υλικών μπορεί να μετατίθεται. Μετάθεση επιτρέπεται μόνο όταν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας ή άλλοι ιδιαίτερως σοβαροί λόγοι, που καθιστούν αντικειμενικώς αδύνατη την εμπρόθεσμη παράδοση των συμβατικών ειδών. Στις περιπτώσεις μετάθεσης του συμβατικού χρόνου φόρτωσης - παράδοσης δεν επιβάλλονται κυρώσεις.

Εάν λήξει ο συμβατικός χρόνος παράδοσης, χωρίς να υποβληθεί εγκαίρως αίτημα παράτασης ή, εάν λήξει ο παραταθείς κατά τα ανωτέρω χρόνος, χωρίς να παραδοθεί το υλικό, ο προμηθευτής κηρύσσεται έκπτωτος.

Ο προμηθευτής υποχρεούται να ειδοποιεί την υπηρεσία που εκτελεί την προμήθεια, την αποθήκη υποδοχής των υλικών και την επιτροπή παραλαβής, για την ημερομηνία που προτίθεται να παραδώσει το υλικό, τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες νωρίτερα.

Μετά από κάθε προσκόμιση υλικού στην αποθήκη υποδοχής αυτών, ο προμηθευτής υποχρεούται να υποβάλει στην υπηρεσία αποδεικτικό, θεωρημένο από τον υπεύθυνο της αποθήκης, στο οποίο αναφέρεται η ημερομηνία προσκόμισης, το υλικό, η ποσότητα και ο αριθμός της σύμβασης σε εκτέλεση της οποίας προσκομίστηκε.

XI. Μη ομαλή εξέλιξη σύμβασης - Κήρυξη αναδόχου ως εκπτώτου

Ο ανάδοχος κηρύσσεται υποχρεωτικά έκπτωτος από την ανάθεση που έγινε στο όνομά του και από κάθε δικαίωμα που απορρέει από αυτήν, με απόφαση της Επιτροπής Ερευνών και Διαχείρισης, ύστερα από γνωμοδότηση της επιτροπής αξιολόγησης προσφορών/του Ε.Υ.:

α) Εάν ο ανάδοχος δεν προσέλθει να υπογράψει το συμφωνητικό, μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στην ειδική πρόκληση, με την επιφύλαξη αντικειμενικών λόγων ανωτέρας βίας, οπότε καταπίπτει τυχόν κατατεθείσα εγγυητική συμμετοχής,

β) στην περίπτωση που ο ανάδοχος δεν εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τη σύμβαση ή/και δεν συμμορφώθηκε με τις σχετικές γραπτές εντολές της υπηρεσίας, που είναι σύμφωνες με τη σύμβαση ή τις κείμενες διατάξεις, εντός του συμφωνημένου χρόνου εκτέλεσης της σύμβασης,

γ) στην περίπτωση δημόσιας σύμβασης προμήθειας αγαθών, εφόσον δεν φόρτωσε, δεν παρέδωσε ή δεν αντικατέστησε τα συμβατικά αγαθά ή δεν επισκεύασε ή δεν συντήρησε αυτά μέσα στον συμβατικό χρόνο ή στον χρόνο παράτασης που του δόθηκε, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 206 περί χρόνου παράδοσης υλικών,

δ) στην περίπτωση δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών, εφόσον δεν παρείχε τις υπηρεσίες ή δεν υπέβαλε τα παραδοτέα ή δεν προέβη στην αντικατάστασή τους μέσα στον συμβατικό χρόνο ή στον χρόνο παράτασης που του δόθηκε,

Στην περίπτωση συνδρομής λόγου έκπτωσης του αναδόχου από σύμβαση, η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί στον ανάδοχο ειδική όχληση, η οποία μνημονεύει τις διατάξεις του άρθρου 203 ν. 4412/2016 και περιλαμβάνει συγκεκριμένη περιγραφή των ενεργειών στις οποίες οφείλει να προβεί ο ανάδοχος, θέτοντας προθεσμία για τη συμμόρφωσή του. Η τασσόμενη προθεσμία είναι εύλογη και ανάλογη της διάρκειας της σύμβασης και πάντως όχι μικρότερη των δεκαπέντε (15) ημερών. Αν η προθεσμία, που τέθηκε με την ειδική όχληση, παρέλθει, χωρίς ο ανάδοχος να συμμορφωθεί, κηρύσσεται έκπτωτος μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας συμμόρφωσης, με απόφαση της αναθέτουσας αρχής.

Ο ανάδοχος δεν κηρύσσεται έκπτωτος για λόγους που αφορούν σε υπαιτιότητα του φορέα εκτέλεσης της σύμβασης ή αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας¹⁸.

¹⁸ Ανωτέρα βία: Ο ανάδοχος που επικαλείται ανωτέρα βία υποχρεούται, μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τότε που συνέβησαν τα περιστατικά που συνιστούν την ανωτέρα βία, να αναφέρει εγγράφως αυτά και να προσκομίσει στην αναθέτουσα αρχή τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία.

Στον οικονομικό φορέα, που κηρύσσεται έκπτωτος από την κατακύρωση, ανάθεση ή σύμβαση, επιβάλλονται, με απόφαση του αποφαινόμενου οργάνου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου, το οποίο υποχρεωτικά καλεί τον ενδιαφερόμενο προς παροχή εξηγήσεων, αθροιστικά οι παρακάτω κυρώσεις:

α) ολική κατάπτωση της εγγύησης συμμετοχής ή καλής εκτέλεσης της σύμβασης, κατά περίπτωση,

β) είσπραξη εντόκως της προκαταβολής που χορηγήθηκε στον έκπτωτο από τη σύμβαση ανάδοχο είτε από ποσόν που δικαιούται να λάβει είτε με κατάθεση του ποσού από τον ίδιο είτε με κατάπτωση της εγγύησης προκαταβολής.

Ο υπολογισμός των τόκων γίνεται από την ημερομηνία λήψης της προκαταβολής από τον ανάδοχο μέχρι την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης κήρυξής του ως εκπτώτου, με το ισχύον κάθε φορά ανώτατο όριο επιτοκίου για τόκο από δικαιοπραξία, από την ημερομηνία δε αυτή και μέχρι της επιστροφής της, με το ισχύον κάθε φορά επιτόκιο για τόκο υπερημερίας. Επιπλέον, μπορεί να επιβληθεί προσωρινός αποκλεισμός του αναδόχου από το σύνολο των συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών των φορέων που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 74, περί αποκλεισμού οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις.

γ) Καταλογισμός του διαφέροντος, που προκύπτει εις βάρος της αναθέτουσας αρχής, εφόσον αυτή προμηθευτεί τα αγαθά, που δεν προσκομίστηκαν προσηκόντως από τον έκπτωτο οικονομικό φορέα, αναθέτοντας το ανεκτέλεστο αντικείμενο της σύμβασης στον επόμενο κατά σειρά κατάταξης οικονομικό φορέα που είχε λάβει μέρος στη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 203 παρ. 4 εδ. γ ν. 4412/2016.

Αν ο οικονομικός φορέας του προηγούμενου εδαφίου δεν αποδεχθεί την ανάθεση της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να προμηθευτεί τα αγαθά, που δεν προσκομίστηκαν προσηκόντως από τον έκπτωτο οικονομικό φορέα, από τρίτο οικονομικό φορέα είτε με διενέργεια νέας διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης είτε με προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 32.

XII. Κυρώσεις για εκπρόθεσμη παράδοση προμήθειας

Αν το υλικό φορτωθεί - παραδοθεί ή αντικατασταθεί μετά τη λήξη του συμβατικού χρόνου και μέχρι λήξης του χρόνου της παράτασης που χορηγήθηκε, επιβάλλεται πρόστιμο 5% επί της συμβατικής αξίας της ποσότητας που παραδόθηκε εκπρόθεσμα. Το παραπάνω πρόστιμο υπολογίζεται επί της συμβατικής αξίας των εκπρόθεσμα παραδοθέντων υλικών, χωρίς ΦΠΑ. Εάν τα υλικά που παραδόθηκαν εκπρόθεσμα επηρεάζουν τη χρησιμοποίηση των υλικών που παραδόθηκαν εμπρόθεσμα, το πρόστιμο υπολογίζεται επί της συμβατικής αξίας της συνολικής ποσότητας αυτών.

Κατά τον υπολογισμό του χρονικού διαστήματος της καθυστέρησης για φόρτωση - παράδοση ή αντικατάσταση των υλικών, με απόφαση της Επιτροπής Ερευνών και Διαχείρισης δεν λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος που παρήλθε πέραν του εύλογου, κατά τα διάφορα στάδια των διαδικασιών, για το οποίο δεν ευθύνεται ο προμηθευτής και παρατείνεται, αντίστοιχα, ο χρόνος φόρτωσης - παράδοσης.

Εφόσον ο προμηθευτής έχει λάβει προκαταβολή, εκτός από το προβλεπόμενο κατά τα ανωτέρω πρόστιμο, καταλογίζεται σε βάρος του και τόκος επί του ποσού της προκαταβολής, που υπολογίζεται από την επόμενη της λήξης του συμβατικού χρόνου, μέχρι

την προσκόμιση του συμβατικού υλικού, με το ισχύον κάθε φορά ανώτατο όριο του ποσοστού του τόκου υπερημερίας.

Η είσπραξη του προστίμου και των τόκων επί της προκαταβολής γίνεται με παρακράτηση από το ποσό πληρωμής του προμηθευτή ή, σε περίπτωση ανεπάρκειας ή έλλειψης αυτού, με ισόποση κατάπτωση της εγγύησης καλής εκτέλεσης και προκαταβολής αντίστοιχα, εφόσον ο προμηθευτής δεν καταθέσει το απαιτούμενο ποσό.

Σε περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων, το πρόστιμο και οι τόκοι επιβάλλονται αναλόγως σε όλα τα μέλη της ένωσης.

XIII. Απόρριψη συμβατικών υλικών - αντικατάσταση

Σε περίπτωση οριστικής απόρριψης ολόκληρης ή μέρους της συμβατικής ποσότητας των υλικών, με απόφαση της Επιτροπής Ερευνών και Διαχείρισης, κατόπιν εισήγησης του οργάνου που παραλαμβάνει αυτά, μπορεί να εγκρίνεται αντικατάστασή της με άλλη, που να είναι σύμφωνη με τους όρους της σύμβασης, μέσα σε τακτή προθεσμία που ορίζεται από την απόφαση αυτή.

Αν η αντικατάσταση γίνεται μετά τη λήξη του συμβατικού χρόνου, η προθεσμία που ορίζεται για την αντικατάσταση δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη του 1/2 του συνολικού συμβατικού χρόνου, ο δε προμηθευτής θεωρείται ως εκπρόθεσμος και υπόκειται σε κυρώσεις λόγω εκπρόθεσμης παράδοσης.

Αν ο προμηθευτής δεν αντικαταστήσει τα υλικά που απορρίφθηκαν μέσα στην προθεσμία που του τάχθηκε και εφόσον έχει λήξει ο συμβατικός χρόνος, κηρύσσεται έκπτωτος και υπόκειται στις προβλεπόμενες κυρώσεις.

Η επιστροφή των υλικών που απορρίφθηκαν γίνεται μετά την προσκόμιση ίσης ποσότητας με την απορριφθείσα και αφού αυτή παραληφθεί οριστικά. Στην περίπτωση αυτή ο προμηθευτής υποχρεούται να παραλάβει την ποσότητα που απορρίφθηκε και αντικαταστάθηκε μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την ημερομηνία της οριστικής παραλαβής της νέας ποσότητας. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί ύστερα από αίτημα του προμηθευτή, που υποβάλλεται απαραίτητα πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της, με την οποία και επιβάλλεται πρόστιμο σε ποσοστό 2,5% επί της συμβατικής αξίας της συγκεκριμένης ποσότητας. Αν παρέλθει η προθεσμία αυτή και η παράταση που χορηγήθηκε και ο προμηθευτής δεν παρέλαβε την απορριφθείσα ποσότητα, ο φορέας μπορεί να προβεί στην καταστροφή ή εκποίηση της ποσότητας αυτής, κατά τις ισχύουσες διατάξεις.

Με απόφαση της Επιτροπής Ερευνών και Διαχείρισης, ύστερα από σχετική γνωμοδότηση του αρμοδίου για την παραλαβή οργάνου, μπορεί να εγκριθεί η επιστροφή στον προμηθευτή των υλικών που απορρίφθηκαν πριν από την αντικατάστασή τους, με την προϋπόθεση ο προμηθευτής να καταθέσει χρηματική εγγύηση που να καλύπτει την καταβληθείσα αξία της ποσότητας που απορρίφθηκε.

XIV. Παρακολούθηση της σύμβασης παροχής υπηρεσίας

Η παρακολούθηση της εκτέλεσης της σύμβασης παροχής υπηρεσίας και η διοίκηση αυτής διενεργείται από επιτροπή που συγκροτείται με απόφαση της αναθέτουσας αρχής.

Η ανωτέρω υπηρεσία εισηγείται στο αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο για όλα τα ζητήματα που αφορούν στην προσήκουσα εκτέλεση όλων των όρων της σύμβασης και στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων του αναδόχου, στη λήψη των επιβεβλημένων μέτρων λόγω

μη τήρησης των ως άνω όρων και ιδίως για ζητήματα που αφορούν σε τροποποίηση του αντικειμένου και παράταση της διάρκειας της σύμβασης, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 132.

XV. Διάρκεια σύμβασης παροχής υπηρεσίας

Στα έγγραφα της σύμβασης και στο συμφωνητικό ορίζεται η συνολική διάρκεια για την εκτέλεση του αντικειμένου της σύμβασης. Επιπλέον, ορίζονται, εφόσον απαιτείται, τμηματικές / ενδιάμεσες προθεσμίες για τα επιμέρους στάδια παροχής των υπηρεσιών και/ή υποβολής των παραδοτέων. Ως συνολική διάρκεια νοείται το χρονικό διάστημα που ορίζεται από την αναθέτουσα αρχή στα έγγραφα της σύμβασης και στο συμφωνητικό, το οποίο αρχίζει από την ημερομηνία υπογραφής του συμφωνητικού ή από την ημερομηνία που ορίζεται σε αυτό και λήγει είτε σε δήλη ημερομηνία ή προθεσμία είτε, εφόσον υπάρχουν ενδιάμεσα επιμέρους παραδοτέα, με την υποβολή του τελευταίου παραδοτέου στον χρόνο που ορίζεται στο συμφωνητικό.

Με αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής, ύστερα από εισήγηση της υπηρεσίας που διοικεί τη σύμβαση, η συνολική διάρκεια της σύμβασης μπορεί να παρατείνεται μέχρι το 50% αυτής, ύστερα από σχετικό αίτημα του αναδόχου που υποβάλλεται πριν από τη λήξη της διάρκειας της, σε αντικειμενικά δικαιολογημένες περιπτώσεις που δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα του αναδόχου. Αν λήξει η συνολική διάρκεια της σύμβασης, χωρίς να υποβληθεί εγκαίρως αίτημα παράτασης ή, αν λήξει η παραταθείσα, κατά τα ανωτέρω, διάρκεια, χωρίς να υποβληθούν στην αναθέτουσα αρχή τα παραδοτέα της σύμβασης, ο ανάδοχος κηρύσσεται έκπτωτος.

XVI. Παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης παροχής γενικών υπηρεσιών

Για την παραλαβή συμβάσεων υπηρεσιών με εκτιμώμενη αξία ίση ή μικρότερη του ποσού της παρ. 1 του άρθρου 118, περί απευθείας ανάθεσης, συγκροτείται επιτροπή παρακολούθησης και παραλαβής κατά την διαδικασία έγκρισης διαχείρισης του έργου από την Επιτροπή Ερευνών και Διαχείρισης.

Κατά τη διαδικασία παραλαβής διενεργείται ο απαιτούμενος έλεγχος, σύμφωνα με όσα ορίζονται στη σύμβαση, μπορεί δε να καλείται να παραστεί και εκπρόσωπος του αναδόχου. Μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας, η επιτροπή παραλαβής:

α) είτε παραλαμβάνει τις σχετικές υπηρεσίες ή παραδοτέα, εφόσον καλύπτονται οι απαιτήσεις της σύμβασης χωρίς έγκριση ή απόφαση του αποφαινόμενου οργάνου,

β) είτε εισηγείται για την παραλαβή με παρατηρήσεις ή την απόρριψη των παρεχόμενων υπηρεσιών ή παραδοτέων.

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και σε τμηματικές παραλαβές.

Αν η επιτροπή παραλαβής κρίνει ότι οι παρεχόμενες υπηρεσίες ή τα παραδοτέα δεν ανταποκρίνονται πλήρως στους όρους της σύμβασης, συντάσσεται πρωτόκολλο προσωρινής παραλαβής, που αναφέρει τις παρεκκλίσεις που διαπιστώθηκαν από τους όρους της σύμβασης και γνωμοδοτεί αν οι αναφερόμενες παρεκκλίσεις επηρεάζουν την καταλληλότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών ή παραδοτέων και συνεπώς αν μπορούν οι τελευταίες να καλύψουν τις σχετικές ανάγκες.

XVII. Απόρριψη παραδοτέου - Αντικατάσταση

Σε περίπτωση οριστικής απόρριψης ολόκληρου ή μέρους των παρεχόμενων υπηρεσιών ή/και παραδοτέων, με έκπτωση επί της συμβατικής αξίας, με απόφαση της Επιτροπής Ερευνών και Διαχείρισης, ύστερα από γνωμοδότηση της επιτροπής παραλαβής, μπορεί να εγκρίνεται αντικατάσταση των υπηρεσιών ή/και παραδοτέων αυτών με άλλα, που να είναι, σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, μέσα σε τακτή προθεσμία που ορίζεται από την απόφαση αυτή. Αν η αντικατάσταση γίνεται μετά τη λήξη της συνολικής διάρκειας της σύμβασης, η προθεσμία που ορίζεται για την αντικατάσταση δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη του 25% της συνολικής διάρκειας της σύμβασης, ο δε πάροχος των υπηρεσιών θεωρείται ως εκπρόθεσμος και υπόκειται σε ποινικές ρήτρες, σύμφωνα με το άρθρο 218, λόγω εκπρόθεσμης παράδοσης.

Αν ο ανάδοχος δεν αντικαταστήσει τις υπηρεσίες ή/και τα παραδοτέα που απορρίφθηκαν μέσα στην προθεσμία που του τάχθηκε και εφόσον έχει λήξει η συνολική διάρκεια, κηρύσσεται έκπτωτος και υπόκειται στις προβλεπόμενες κυρώσεις.

XVIII. Έννομη προστασία στις δημόσιες συμβάσεις που συνάπτονται με τη διαδικασία της απευθείας αναθέσεις

Σύμφωνα με το άρθρο 127 παρ. 1 του ν. 4412/2016 σε συνδυασμό με το άρθρο 57 του ν. 4825/2021, για το χρονικό διάστημα έως την 01η/03/2022 παραμένει η δυνατότητα υποβολής έντασης των εχόντων έννομο συμφέρον οικονομικών φορέων ενώπιον της Α.Α. εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών, η οποία αποφασίζει σύμφωνα με το άρθρο 221 εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της ένστασης.

Από την 01η/03/2022 κάθε οικονομικός φορέας, έχων έννομο συμφέρον, θα μπορεί να ζητά την ακύρωση πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, καθώς και την αναστολή εκτέλεσής της, ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου της έδρας της αναθέτουσας αρχής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 45 έως 56 του π.δ. 18/1989 (Α` 8). Το Διοικητικό Εφετείο αποφαινεται αμετακλήτως, χωρίς να επιτρέπεται η προηγούμενη άσκηση άλλης ειδικής ή ενδικοφανούς διοικητικής προσφυγής. Το παράβολο για την άσκηση της αίτησης ακύρωσης και της αίτησης αναστολής ορίζεται ίσο με το πέντε τοις εκατό (5%) επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης.

B. Διαγωνιστική διαδικασία

I. Προϋποθέσεις προσφυγής

Η προσφυγή στη διαγωνιστική διαδικασία είναι απαραίτητη για οποιαδήποτε προμήθεια είδους/παροχή υπηρεσίας η οποία:

α) Υπερβαίνει το ποσό των 30.000,00 € (καθαρή αξία)

β) Εντάσσεται σε κατηγορία δαπάνης, ή σε κατηγορίες δαπάνης (σε περίπτωση κοινής αγοράς/ομοειδών δαπανών) των οποίων ο προϋπολογισμός αθροίζει σε ποσό μεγαλύτερο των 30.000,00 € (κ.α.)

Έτσι, είναι δυνατό να ακολουθηθεί διαγωνιστική διαδικασία για προμήθεια είδους/υπηρεσίας ποσού μικρότερου των 30.000,00 € (καθαρή αξία), εφόσον η κατηγορία δαπάνης στην οποία εντάσσεται η αιτούμενη προμήθεια/υπηρεσία έχει συνολικό προϋπολογισμό ανώτερο του ποσού αυτού.

Κρίσιμη είναι εδώ η αναφορά στο άρθρο 6 του ν. 4412/2016, το οποίο ορίζει τις μεθόδους υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας μια σύμβασης, προς αποφυγή κατατμήσεων

και τελικά αποφυγή διαγωνιστικής διαδικασίας (ιδ. ανωτέρω αναφορά σε έννοια «κατηγορίας δαπάνης» και «κοινής αγοράς»).

Με την επιφύλαξη εθνικών διατάξεων νόμου, ο Ε.Λ.Κ.Ε. Π.Κ. βασίζει την ανάθεση μιας δημόσιας σύμβασης στο κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς. Η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά κατά την κρίση του εκάστοτε Ε.Υ. και επί τη βάσει των αναγκών εκάστου έργου, προσδιορίζεται βάσει της τιμής, ή του κόστους, με χρήση προσέγγισης κόστους – αποτελεσματικότητας, όπως της κοστολόγησης του κύκλου ζωής, σύμφωνα με το άρθρο 87 ν. 4412/2016, περί κοστολόγησης του κύκλου ζωής και μπορεί να περιλαμβάνει τη βέλτιστη σχέση ποιότητας-τιμής, η οποία εκτιμάται βάσει κριτηρίων, συμπεριλαμβανομένων μεταξύ άλλων ποιοτικών, περιβαλλοντικών ή κοινωνικών πτυχών που συνδέονται με το αντικείμενο της συγκεκριμένης δημόσιας σύμβασης (άρ. 86 ν. 4412/2016).

II. Είδη διαγωνιστικών διαδικασιών

α. Διαγωνισμοί κάτω των ορίων: Πρόκειται για διαγωνιστικές διαδικασίες οι οποίες αφορούν σε προμήθειες/υπηρεσίες οι οποίες εντάσσονται σε κατηγορία/κατηγορίες δαπάνης συνολικού προϋπολογισμού ποσού έως και 135.000,00¹⁹. Το χρηματικό αυτό όριο καθορίζεται περίπου ανά διετία, οπότε και αναπροσαρμόζεται ύστερα από την έκδοση σχετικής απόφασης. Για το διάστημα έως την 31^η/12/2021 το όριο αυτό έχει καθορισθεί στο ποσό των 135.000,00 € πλέον ΦΠΑ.

β. Διαγωνισμοί άνω των ορίων: Πρόκειται για διαγωνιστικές διαδικασίες οι οποίες αφορούν σε προμήθειες/υπηρεσίες οι οποίες εντάσσονται σε κατηγορία/κατηγορίες δαπάνης συνολικού προϋπολογισμού ποσού μεγαλύτερου των 135.000,00 € πλέον ΦΠΑ.

γ. Κλειστή διαδικασία

Στις κλειστές διαδικασίες, οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλλει αίτηση συμμετοχής στο πλαίσιο προκήρυξης διαγωνισμού, παρέχοντας τις πληροφορίες που ζητούνται από την αναθέτουσα αρχή για την ποιοτική επιλογή.

Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής ανέρχεται σε δέκα (10) ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης της σύμβασης στο ΚΗΜΔΗΣ, εφόσον πρόκειται για δημόσια σύμβαση κάτω των ορίων, ή τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης της προκήρυξης της σύμβασης, εφόσον πρόκειται για δημόσια σύμβαση άνω των ορίων.

Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών των οικονομικών φορέων που έχουν προεπιλεγεί για την υποβολή προσφοράς ανέρχεται σε επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφοράς προς τους προεπιλεγέντες των διαδικασιών κάτω των ορίων και σε τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφοράς, στις διαδικασίες άνω των ορίων.

Προσφορά μπορούν να υποβάλουν μόνο οι οικονομικοί φορείς που έχουν προσκληθεί από την αναθέτουσα αρχή κατόπιν της αξιολόγησης των πληροφοριών που έχουν παρασχεθεί. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να περιορίζουν τον αριθμό των κατάλληλων

¹⁹ Κατώτατα όρια κατά τον Κανονισμό (ΕΕ) 2019/1828 της Επιτροπής της 30ης Οκτωβρίου 2019 (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ L279/25 της 31.10.2019).

υποψηφίων, οι οποίοι προσκαλούνται να συμμετάσχουν στη διαδικασία, σύμφωνα με το άρθρο 84.

δ. Διαπραγμάτευση

Στις ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλλει αίτηση συμμετοχής στο πλαίσιο προκήρυξης διαγωνισμού, παρέχοντας τις πληροφορίες για την ποιοτική επιλογή που ζητούνται από την αναθέτουσα αρχή·

Στα έγγραφα της σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές:

- α) καθορίζουν το αντικείμενο της σύμβασης, περιγράφοντας τις ανάγκες τους και τα χαρακτηριστικά που απαιτούνται για τα αγαθά, τα έργα ή τις υπηρεσίες της σύμβασης,
- β) προσδιορίζουν τα κριτήρια ανάθεσης της σύμβασης,
- γ) αναφέρουν ποια στοιχεία της περιγραφής ορίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις που πρέπει να πληρούν όλες οι προσφορές.

Οι παρεχόμενες πληροφορίες είναι επαρκώς προσδιορισμένες, ώστε οι οικονομικοί φορείς να μπορούν να προσδιορίσουν τη φύση και το εύρος του αντικειμένου της σύμβασης και να αποφασίσουν αν θα ζητήσουν να συμμετάσχουν στη διαδικασία.

Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής ανέρχεται σε δέκα (10) ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης της σύμβασης στο ΚΗΜΔΗΣ, εφόσον πρόκειται για δημόσια σύμβαση κάτω των ορίων, ή τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης της προκήρυξης της σύμβασης, εφόσον πρόκειται για δημόσια σύμβαση άνω των ορίων.

Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών των οικονομικών φορέων που έχουν προεπιλεγεί για την υποβολή προσφοράς ανέρχεται σε επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφοράς προς τους προεπιλεγέντες των διαδικασιών κάτω των ορίων και σε τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφοράς, στις διαδικασίες άνω των ορίων.

Αρχική προσφορά, η οποία αποτελεί τη βάση των επακόλουθων διαπραγματεύσεων, μπορούν να υποβάλλουν μόνον οι οικονομικοί φορείς που έχουν προσκληθεί από την αναθέτουσα αρχή, κατόπιν της αξιολόγησης των πληροφοριών που έχουν παρασχεθεί. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να περιορίζουν τον αριθμό των κατάλληλων υποψηφίων, οι οποίοι προσκαλούνται να συμμετάσχουν στη διαδικασία, σύμφωνα με το άρθρο 84.

Οι ελάχιστες απαιτήσεις και τα κριτήρια ανάθεσης δεν υπόκεινται σε διαπραγματεύσεις.

Κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων, οι αναθέτουσες αρχές εξασφαλίζουν την ίση μεταχείριση όλων των προσφερόντων.

Για το σκοπό αυτό οι αναθέτουσες αρχές:

- α) δεν παρέχουν πληροφορίες κατά τρόπο που να δημιουργεί διακρίσεις, οι οποίες ενδέχεται να ευνοούν ορισμένους προσφέροντες έναντι των υπολοίπων,
- β) ενημερώνουν όλους τους προσφέροντες των οποίων οι προσφορές δεν έχουν αποκλειστεί, γραπτώς για τυχόν αλλαγές των τεχνικών προδιαγραφών ή άλλων εγγράφων της σύμβασης πέραν εκείνων που καθορίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις,
- γ) παρέχουν, μετά τις αλλαγές αυτές, επαρκές χρονικό διάστημα στους προσφέροντες, ώστε να τροποποιήσουν και να επανυποβάλουν τροποποιημένες προσφορές, κατά περίπτωση.

Οι ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση μπορούν να διεξάγονται σε διαδοχικές φάσεις, ούτως ώστε να μειώνεται ο αριθμός των προς διαπραγμάτευση

προσφορών με την εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης που ορίζονται στην προκήρυξη της σύμβασης, στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος ή σε άλλο έγγραφο της σύμβασης. Η αναθέτουσα αρχή αναφέρει αν θα κάνει χρήση της δυνατότητας αυτής στην προκήρυξη της σύμβασης, στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος ή σε άλλο έγγραφο της σύμβασης.

ε. Δυναμικό σύστημα αγορών

Πρόκειται για διαδικασία ανάθεσης που αφορά στις αγορές τρέχουσας χρήσης των δημοσίων οργανισμών που διέπεται από ειδικούς κανόνες για την εφαρμογή και λειτουργία του. Ακολουθούνται οι κανόνες κλειστής διαδικασίας (άρ. 33 ν. 4412/2016).

III. Τήρηση φακέλου δημόσιας σύμβασης

Η Αναθέτουσα Αρχή καταγράφει την πρόοδο της διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, είτε αυτή πραγματοποιείται με ηλεκτρονικά μέσα είτε όχι.

Για την εκπλήρωση της υποχρέωσης της προηγούμενης παραγράφου, η αναθέτουσα αρχή τηρεί «φάκελο δημόσιας σύμβασης». Ειδικότερα, αν η διαδικασία ανάθεσης γίνεται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, ο «φάκελος δημόσιας σύμβασης» τηρείται στον ηλεκτρονικό τόπο της διαδικασίας ανάθεσης.

Με μέριμνα της αναθέτουσας αρχής ο φάκελος δημόσιας σύμβασης συμπληρώνεται και επικαιροποιείται σε όλα τα επιμέρους στάδια της διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης, περιλαμβάνει δε κατ' ελάχιστον:

- α) την τεκμηρίωση της σκοπιμότητας της σύμβασης,
- β) τον προϋπολογισμό της σύμβασης και την τεκμηρίωσή του,
- γ) στοιχεία της ωριμότητας της σύμβασης κατά τα άρθρα 49, 50, 51, 52 ν. 4412/2012,
- δ) την περιγραφή του αντικείμενου της σύμβασης,
- ε) τα έγγραφα της σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 53 ν. 4412/2016, και
- στ) όλα τα έγγραφα που είναι αναγκαία, ώστε η αναθέτουσα αρχή να είναι σε θέση να αιτιολογεί τις αποφάσεις που λαμβάνονται σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σύναψης δημόσιων συμβάσεων, και ιδίως:
 - αα) για την επικοινωνία με οικονομικούς φορείς και τις υπηρεσιακές κρίσεις,
 - ββ) για την προετοιμασία των εγγράφων της σύμβασης,
 - γγ) για τον διάλογο ή τη διαπραγμάτευση, εφόσον διεξήχθη,
 - δδ) για την επιλογή του αναδόχου και την ανάθεση της σύμβασης, και
 - εε) αντίγραφο της σύμβασης.

Ο φάκελος δημόσιας σύμβασης τηρείται για περίοδο τουλάχιστον πέντε (5) ετών από την ημερομηνία οριστικής παραλαβής της σύμβασης. Σε περίπτωση εκκρεμοδικίας αναφορικά με δημόσια σύμβαση ο σχετικός φάκελος τηρείται μέχρι το πέρας αυτής.

Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων δύναται να καθορίζεται επιπρόσθετο περιεχόμενο του φακέλου δημόσιας σύμβασης για τις συμβάσεις προμήθειας αγαθών ή παροχής γενικών υπηρεσιών.

IV. Διοικητική διαδικασία υλοποίησης αιτημάτων διαγωνιστικών διαδικασιών, άνω και κάτω των ορίων:

Για την προμήθεια συγκεκριμένου/ης είδους/υπηρεσίας μέσω διαγωνιστικής διαδικασίας, αυτή πραγματοποιείται στο σύνολό της ηλεκτρονικά, μέσω του συστήματος Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. και απαιτείται η διενέργεια των ακόλουθων βημάτων:

- **Κατάθεση από τον Ε.Υ. των εντύπων** (βάσει των δημοσιευμένων στον ηλεκτρονικό τόπο www.elke.tuc.gr υποδειγμάτων) **Δ8 «Αίτηση για διενέργεια διαγωνισμού» και Αιτ.11β «Αίτηση συγκρότησης επιτροπών σε διαγωνισμούς»** συμπληρωμένων, υπογεγραμμένων και συνοδευόμενων από τις τεχνικές προδιαγραφές του υπό προμήθεια είδους/υπηρεσίας του διαγωνισμού.

Επισημαίνεται ότι ως Τεχνικές Προδιαγραφές νοούνται τα τεχνικά εκείνα χαρακτηριστικά τα οποία καθορίζουν κατ' ελάχιστον τα χαρακτηριστικά του επιθυμητού/ής είδους/υπηρεσίας και τα οποία προσδιορίζονται κατά τρόπο αντικειμενικό, χωρίς δυνατότητα αναγραφής όρων που προσδιορίζουν προϊόντα συγκεκριμένης κατασκευής, ή προέλευσης.

Το έντυπο Αιτ. 11β αφορά σε αίτημα του Ε.Υ. περί συγκρότησης επιτροπών: αα) αξιολόγησης των προσφορών που θα υποβληθούν στο πλαίσιο της διαδικασίας και ββ) παρακολούθησης και παραλαβής αντικειμένου σύμβασης. Οι επιτροπές²⁰ αυτές είναι τριμελείς και συγκροτούνται με απόφαση της Επιτροπής Ερευνών και Διαχείρισης, κατόπιν σχετικής εισήγησης του Ε.Υ. για συγκεκριμένη κάθε φορά σύμβαση, στο πλαίσιο της εκάστοτε διαγωνιστικής διαδικασίας²¹.

- **Έλεγχος και πρωτοκόλληση αιτημάτων** από υπάλληλο Τμήματος Προμήθειας Αγαθών, προκειμένου να εισαχθούν προς έγκριση από την αρμόδια Επιτροπή Ερευνών και Διαχείρισης.

- **Έγκριση αιτημάτων – τεχνικών προδιαγραφών** από την Επιτροπή Ερευνών και Διαχείρισης, δημοσίευση σχετικής εγκριτικής απόφασης αναρτητέα στο Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ, η οποία περιλαμβάνει έγκριση δημοσίευσης διαγωνισμού και συγκρότηση επιτροπών αα) αξιολόγησης προσφορών και ββ) παρακολούθησης και παραλαβής σύμβασης.

- **Προετοιμασία σχεδίου διακήρυξης και περίληψης διαγωνισμού** από Τμήμα Προμήθειας Αγαθών, ώστε μετά τον τελικό έλεγχο από τον Ε.Υ./αιτούντα να αποσταλούν προς υπογραφή στον Πρόεδρο της Επιτροπής Ερευνών και Διαχείρισης – Αποτύπωση διαγωνισμού και στοιχείων αυτού στο σύστημα ΕΣΗΔΗΣ.

-(Εφόσον πρόκειται για διαγωνιστική διαδικασία άνω των ορίων): **Αποστολή με ηλεκτρονικά μέσα προκήρυξης**, συντεταγμένης στην Ελληνική γλώσσα, **στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης** και αναμονή ενημέρωσης δημοσίευσης στην επίσημη Εφημερίδα αυτής με τη λήψη σχετικής βεβαίωσης παραλαβής. Η βεβαίωση αυτή συνιστά απόδειξη της πραγματοποίησης της δημοσίευσης.

-(Εφόσον πρόκειται για διαγωνιστική διαδικασία άνω των ορίων): Μετά την λήψη της ως άνω βεβαίωσης, ή σε περίπτωση άπρακτης παρόδου 48 ωρών από την ανωτέρω γνωστοποίηση της προκήρυξης, ακολουθεί η δημοσίευση της διακήρυξης διαγωνισμού σε πρόγραμμα Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. και περίληψης αυτού σε πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ, με ταυτόχρονη δημοσιοποίηση του διαγωνισμού στο σύστημα Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., προκειμένου να αποκτήσουν άμεση πρόσβαση στον ηλεκτρονικό τόπο αυτού οι υποψήφιοι προσφέροντες.

-**Δημοσίευση της διακήρυξης στο πρόγραμμα Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.**

-**Δημοσίευση της περίληψης στο πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ**

²⁰ Οι επιτροπές αφορούν α) στην αξιολόγηση των προσφορών, β) στην παρακολούθηση και παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης και γ) στην εξέταση τυχόν ενστάσεων (για το διάστημα μέχρι την 28/02/2022, οπότε και το δικαίωμα των θιγομένων μερών θα ασκείται ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου) που υποβάλλονται ενώπιον της Α.Α., τα μέλη της οποίας είναι υποχρεωτικά διαφορετικά από αυτά του γνωμοδοτικού οργάνου.

²¹ Άρθρο 221 παρ. 1 και 11 ν. 4412/2016

- Γνωστοποίηση δημοσιευθείσας διαγωνιστικής διαδικασίας στις ιστοσελίδες της Αναθέτουσας Αρχής (www.elke.tuc.gr και www.tuc.gr → Ανακοινώσεις → Προκηρύξεις/Διακηρύξεις).

- Δημοσίευση απλοποιημένης περίληψης (η οποία κατά κανόνα ταυτίζεται με το κείμενο της περίληψης που αναρτάται στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ) σε μία ημερήσια μια μία εβδομαδιαία εφημερίδα, το κόστος των οποίων θα βαρύνει τον/τους ανάδοχο/χους.

- Ενημέρωση Ε.Υ. για ολοκλήρωση υλοποίησης αιτήματος με ταυτόχρονη αποστολή των δημοσιευθέντων κειμένων της διακήρυξης και της περίληψης του διαγωνισμού.

V. Το κανονιστικό πλαίσιο της διαγωνιστικής διαδικασίας

Η διακήρυξη αποτελεί την αφετηρία της διαγωνιστικής διαδικασίας και το βασικό κανονιστικό πλαίσιο το οποίο δεσμεύει τόσο τον Ε.Λ.Κ.Ε. Π.Κ. που διενεργεί το διαγωνισμό, όσο και τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς. Το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού αποτελείται από τη διακήρυξη, τυχόν συμπληρωματικές διακηρύξεις, οι οποίες θα αφορούν σε ορθή επανάληψη της αρχικής, τα παραρτήματα αυτής (Τ.Ε.Υ.Δ., τεχνική και οικονομική προσφορά, υπόδειγμα εγγυητικών επιστολών αα) συμμετοχής σε διαγωνισμό, ββ) καλής εκτέλεσης σύμβασης και τυχόν πρόσθετων εγγυήσεων που βάσει των εγγράφων της σύμβασης ζητούνται), καθώς και τυχόν διευκρινίσεις οι οποίες θα παρασχεθούν είτε κατόπιν αιτήματος των ενδιαφερομένων οικονομικών φορέων, είτε με πρωτοβουλία της Επιτροπής Διαγωνισμού.

Στη διακήρυξη περιλαμβάνονται κατά τρόπο εξαντλητικό οι όροι της διαδικασίας, οι οποίοι θα πρέπει να είναι κατά τέτοιο τρόπο διατυπωμένοι, ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρθρων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών (άρθρο 53 ν. 4412/2016) και πάντως τα ακόλουθα στοιχεία:

- α. η επωνυμία της αναθέτουσας αρχής,
- β. η προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών από την αρμόδια υπηρεσία, τη διεύθυνση και τον τρόπο υποβολής τους,
- γ. το όνομα, η διεύθυνση, ο αριθμός τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπικού μηχανήματος (fax), η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) της υπηρεσίας που διενεργεί το διαγωνισμό, καθώς και η αναφορά στον αρμόδιο υπάλληλο της υπηρεσίας,
- δ. τα αρμόδια όργανα για την αποσφράγιση των προσφορών, η ημερομηνία, η ώρα και λοιπές πληροφορίες που σχετίζονται με την αποσφράγιση (π.χ. τόπος αποσφράγισης), καθώς και τα πρόσωπα που δικαιούνται να συμμετέχουν στη διαδικασία,
- ε. ακριβή περιγραφή του φυσικού αντικείμενου της σύμβασης. Επίσης, οποιαδήποτε δικαιώματα προαίρεσης για συμπληρωματικές ή νέες συμβάσεις και εφόσον είναι γνωστό, το προσωρινό χρονοδιάγραμμα άσκησης των δικαιωμάτων αυτών, καθώς και τον αριθμό των παρατάσεων για την άσκησή τους,
- στ. το είδος της διαδικασίας,
- ζ. η πηγή χρηματοδότησης και ο τρόπος πληρωμής,
- η. το νόμισμα της προσφερόμενης τιμής,
- θ. οι προϋποθέσεις αναπροσαρμογής του τιμήματος μετά την κατακύρωση, εφόσον κρίνεται ότι απαιτείται τέτοιος όρος,
- ι. οι απαιτούμενες εγγυήσεις, ο τύπος, τα ποσοστά, το νόμισμα, ο χρόνος υποβολής των εγγυήσεων, όλοι οι όροι αυτών, καθώς και λοιπές εξασφαλίσεις εφόσον ζητούνται,
- ια. τα τεχνικά χαρακτηριστικά (προδιαγραφές), η ποσότητα και η περιγραφή των αγαθών, υπηρεσιών, ή έργων, ο τρόπος εκτέλεσης του ελέγχου και της διασφάλισης της ποιότητας, η

προθεσμία για την εκτέλεση της σύμβασης, ο τόπος και χρόνος εκτέλεσης, καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης,

ιβ. οι όροι και τα κριτήρια επιλογής, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα αυτών, σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού, την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και την τεχνική ή/και επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων ή προσφερόντων,

ιγ. η δυνατότητα υποβολής προσφοράς για ένα ή περισσότερα τμήματα της σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 59 του Ν.4412/2016,

ιδ. η δυνατότητα υποβολής εναλλακτικών προσφορών,

ιε. το κριτήριο ανάθεσης, η διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στα άρθρα 86 και 87,

ιστ. η διάρκεια ισχύος των προσφορών,

ιζ. οι απαράβατοι όροι, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς,

ιη. Όλοι οι ειδικοί και γενικοί όροι για την εκτέλεση της σύμβασης, ιδίως δε η υποχρέωση της παρ. 2 του άρθρου 18,

ιθ. Οιοσδήποτε τροποποιήσεις με τη μορφή των σαφών, ακριβών και κατηγορηματικών ρητρών αναθεώρησης, συμπεριλαμβανομένων, ενδεχομένως ρητρών αναθεώρησης τιμών ή προαιρέσεων κατά το άρθρο 132,

κ. τα απαιτούμενα αποδεικτικά μέσα (δηλώσεις, δικαιολογητικά κλπ),

κα. ο κατάλογος και η σειρά ισχύος των εγγράφων της σύμβασης,

κβ. όλες οι αναγκαίες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο διάθεσης των εγγράφων της σύμβασης,

κγ. η διαδικασία πρόσβασης των υποψηφίων και προσφερόντων στα δικαιολογητικά, στις τεχνικές και οικονομικές προσφορές, υπό την επιφύλαξη των οριζόμενων στο άρθρο 70 και στην κείμενη νομοθεσία.

Ειδικά στις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ή υπηρεσιών, στο ελάχιστο περιεχόμενο της διακήρυξης περιλαμβάνεται ο σαφής και πλήρης προσδιορισμός του είδους και της ακριβούς ποσότητας του υπό προμήθεια αγαθού, των τεχνικών προδιαγραφών, καθώς και του χρονικού διαστήματος της παροχής των υπό ανάθεση υπηρεσιών και τέλος η διάρκεια της σύμβασης.

Ο ως άνω προσδιορισμός της ποσότητας αποτελεί ουσιώδες στοιχείο της διακήρυξης, η παράλειψη του οποίου καθιστά ασαφή τη διακήρυξη και συνεπώς μη σύννομη. Η πλημμέλεια αυτή δεν μπορεί να θεραπευθεί με τον εκ των υστέρων προσδιορισμό της ποσότητας υπό προμήθεια είδους στην απόφαση για την κατακύρωση και την αναγραφή της στο οικείο σχέδιο σύμβασης.

Τροποποίηση των ουσιωδών όρων της διακήρυξης δεν επιτρέπεται μετά τη διενέργεια του διαγωνισμού. Σε περίπτωση ουσιώδους τροποποίησης της διακήρυξης αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αποδοχής προσφυγής διαγωνιζομένου, η Επιτροπή Ερευνών και Διαχείρισης οφείλει να ματαιώσει το διαγωνισμό και να επαναλάβει τη διαδικασία εξ αρχής μετά τη δημοσίευση της νέας διακήρυξης όπως αυτή θα έχει διαμορφωθεί μετά την τροποποίηση.

Στις δημόσιες διαγωνιστικές διαδικασίες ισχύουν οι κανόνες της δημοσιότητας και της διαφάνειας. Η αρχή της διαφάνειας πραγματώνεται μέσω της τήρησης της αρχής της δημοσιότητας. Η τελευταία ικανοποιείται μέσω της δημοσίευσης των προκηρύξεων στο ΚΗΜΔΗΣ. Το Τμήμα Προμήθειας Αγαθών, Υπηρεσιών και Μισθώσεων πρέπει να είναι σε

θέση να αποδεικνύει την ημερομηνία ανάρτησης στο ως άνω πρόγραμμα (άρ. 65 παρ. 5 ν. 4412/2016).

VI. Αποστολή προσφορών

1. Περιεχόμενο επιμέρους φακέλων προσφορών

α. Δικαιολογητικών συμμετοχής (άρ. 93 ν. 4412/2016)

Στις διαγωνιστικές διαδικασίες, λόγω του ότι πραγματοποιούνται αποκλειστικά με ηλεκτρονικά μέσα²², τα έγγραφα της προσφοράς και όλα τα συνοδεύοντα αυτή δικαιολογητικά υποβάλλονται σε (υπο) φακέλους (κατηγορία επισυναπτόμενων αρχείων στο ηλεκτρονικό σύστημα ΕΣΗΔΗΣ), σύμφωνα με όσα ορίζονται στις αποφάσεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση των παρ. 4 και 5 του άρθρου 36 ν. 4412/2016.

Ειδικότερα, τα στοιχεία και δικαιολογητικά για την συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία:

α) το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), όπως προβλέπεται στις παρ. 1 και 3 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016 και τη συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση με την οποία ο οικονομικός φορέας δύναται να διευκρινίζει τις πληροφορίες που παρέχει με το ΕΕΕΣ σύμφωνα με την παρ. 9 του ίδιου άρθρου,

β) την εγγύηση συμμετοχής, όπως προβλέπεται στο άρθρο 72 του ν.4412/2016,

γ) πιστοποιητικό ισχύουσας εκπροσώπησης με ημερομηνία έκδοσης έως τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν την ημερομηνία προσκόμισης.

Οι προσφέροντες συμπληρώνουν το σχετικό ΕΕΕΣ, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της διακήρυξης ως Παράρτημα αυτής. Η συμπλήρωσή του δύναται να πραγματοποιηθεί με χρήση του υποσυστήματος Promitheus ESPDint, προσβάσιμου μέσω της Διαδικτυακής Πύλης (www.promitheus.gov.gr) του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ, ή άλλης σχετικής συμβατής πλατφόρμας υπηρεσιών διαχείρισης ηλεκτρονικών ΕΕΕΣ. Οι Οικονομικοί Φορείς δύνανται για αυτό το σκοπό να αξιοποιήσουν το αντίστοιχο ηλεκτρονικό αρχείο με μορφότυπο XML που αποτελεί επικουρικό στοιχείο των εγγράφων της σύμβασης.

Το συμπληρωμένο από τον Οικονομικό Φορέα ΕΕΕΣ, καθώς και η τυχόν συνοδευτική αυτού υπεύθυνη δήλωση, υποβάλλονται σε ψηφιακά υπογεγραμμένο ηλεκτρονικό αρχείο με μορφότυπο PDF.

Αναλυτικές οδηγίες και πληροφορίες για το θεσμικό πλαίσιο, τον τρόπο χρήσης και συμπλήρωσης ηλεκτρονικών ΕΕΕΣ και της χρήση του υποσυστήματος Promitheus ESPDint είναι αναρτημένες σε σχετική θεματική ενότητα στη Διαδικτυακή Πύλη (www.promitheus.gov.gr) του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ.

β. Τεχνικής προσφοράς (άρ. 94 ν. 4412/2016)

Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που τίθενται στο σχετικό παράρτημα της διακήρυξης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται και περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων ειδών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης.

²² άρθρα 22 και 36 ν. 4412/2016

Ειδικότερα οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν συμπληρωμένους τους αναρτημένους στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ βοηθητικά, σε μορφή .doc Πίνακες και υποβάλλουν και τα δικαιολογητικά εκείνα τα οποία αναφέρονται στους πίνακες συμμόρφωσης από τα οποία αποδεικνύεται η καταλληλότητα και συμμόρφωση των προσφερομένων ειδών με τα αιτούμενα χαρακτηριστικά.

Οι οικονομικοί φορείς αναφέρουν:

α) το τμήμα της σύμβασης που τυχόν προτίθενται να αναθέσουν υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνουν .

β) τη χώρα παραγωγής του προσφερόμενου προϊόντος και την επιχειρηματική μονάδα στην οποία παράγεται αυτό, καθώς και τον τόπο εγκατάστασής της.

γ. Οικονομικής προσφοράς (άρ. 95 ν. 4412/2016)

Η Οικονομική Προσφορά²³ συντάσσεται με βάση το κριτήριο ανάθεσης το οποίο έχει επιλεγεί από την Αναθέτουσα Αρχή. Βοηθητικά προς κάθε ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα αναρτάται σε μορφή .doc στη διαδικτυακή πύλη του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της διακήρυξης.

Η τιμή του προς προμήθεια αγαθού δίνεται σε ευρώ ανά μονάδα.

Στην τιμή περιλαμβάνονται οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παράδοση του υλικού στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης.

Οι υπέρ τρίτων κρατήσεις υπόκεινται στο εκάστοτε ισχύον αναλογικό τέλος χαρτοσήμου ... % και στην επ' αυτού εισφορά υπέρ ΟΓΑ 20 %.

Οι προσφερόμενες τιμές είναι σταθερές καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης και δεν αναπροσαρμόζονται.

Ως απαράδεκτες θα απορρίπτονται προσφορές στις οποίες: α) δεν δίνεται τιμή σε ΕΥΡΩ ή καθορίζεται σχέση ΕΥΡΩ προς ξένο νόμισμα, β) δεν προκύπτει με σαφήνεια η προσφερόμενη τιμή, με την επιφύλαξη του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 και γ) η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της σύμβασης.

2. Χρόνος και τρόπος υποβολής (άρ. 96 ν. 4412/2016)

Οι προσφορές υποβάλλονται από τους ενδιαφερόμενους ηλεκτρονικά, μέσω του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., μέχρι την καταληκτική ημερομηνία και ώρα που ορίζει η διακήρυξη, στην Ελληνική γλώσσα, σε ηλεκτρονικό φάκελο, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στον ν. 4412/2016, ιδίως στα άρθρα 36 και 37 και στην κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 5 του άρθρου 36 του ν.4412/2016 εκδοθείσα υπ' αριθμ. 64233/08.06.2021 (Β' 2453/ 09.06.2021) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης με θέμα «Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)».

Για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που υποστηρίζεται τουλάχιστον από αναγνωρισμένο (εγκεκριμένο) πιστοποιητικό, το οποίο χορηγήθηκε από πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/ΕΚ και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 και να

²³

Άρθρο 95 του ν. 4412/2016

εγγραφούν στο ΕΣΗΔΗΣ, σύμφωνα με την περ. β της παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 4412/2016 και τις διατάξεις του άρθρου 6 της Κ.Υ.Α. ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες.

Ο χρόνος υποβολής της προσφοράς μέσω του ΕΣΗΔΗΣ βεβαιώνεται αυτόματα από το Σύστημα με υπηρεσίες χρονοσήμανσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 37 του ν. 4412/2016 και τις διατάξεις του άρθρου 10 της ως άνω κοινής υπουργικής απόφασης.

Μετά την παρέλευση της καταληκτικής ημερομηνίας και ώρας, δεν υπάρχει η δυνατότητα υποβολής προσφοράς στο ΕΣΗΔΗΣ. Σε περιπτώσεις τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ, η αναθέτουσα αρχή ρυθμίζει την εξέλιξη του διαγωνισμού με αιτιολογημένη απόφασή της.

Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν με την προσφορά τους τα ακόλουθα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 της Κ.Υ.Α. ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες:

(α) έναν ηλεκτρονικό (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής–Τεχνική Προσφορά», στον οποίο περιλαμβάνεται το σύνολο των κατά περίπτωση απαιτούμενων δικαιολογητικών και η τεχνική προσφορά, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και την παρούσα.

(β) έναν ηλεκτρονικό (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά», στον οποίο περιλαμβάνεται η οικονομική προσφορά του οικονομικού φορέα και το σύνολο των κατά περίπτωση απαιτούμενων δικαιολογητικών.

Από τον Οικονομικό Φορέα σημαίνονται, με χρήση της σχετικής λειτουργικότητας του ΕΣΗΔΗΣ, τα στοιχεία εκείνα της προσφοράς που έχουν εμπιστευτικό χαρακτήρα σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 21 του ν. 4412/2016. Εφόσον ένας οικονομικός φορέας χαρακτηρίζει πληροφορίες ως εμπιστευτικές, λόγω ύπαρξης τεχνικού ή εμπορικού απορρήτου, στη σχετική δήλωσή του, αναφέρει ρητά όλες τις σχετικές διατάξεις νόμου ή διοικητικές πράξεις που επιβάλλουν την εμπιστευτικότητα της συγκεκριμένης πληροφορίας.

Δεν χαρακτηρίζονται ως εμπιστευτικές, πληροφορίες σχετικά με τις τιμές μονάδας, τις προσφερόμενες ποσότητες, την οικονομική προσφορά και τα στοιχεία της τεχνικής προσφοράς που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγησή της.

Εφόσον οι οικονομικοί φορείς καταχωρίσουν τα στοιχεία, μεταδεδομένα και συνημμένα ηλεκτρονικά αρχεία, που αφορούν δικαιολογητικά συμμετοχής-τεχνικής προσφοράς και οικονομικής προσφοράς τους στις αντίστοιχες ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του ΕΣΗΔΗΣ, στην συνέχεια, μέσω σχετικής λειτουργικότητας, εξάγουν αναφορές (εκτυπώσεις) σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων με μορφότυπο PDF, τα οποία αποτελούν συνοπτική αποτύπωση των καταχωρισμένων στοιχείων. Τα ηλεκτρονικά αρχεία των εν λόγω αναφορών (εκτυπώσεων) υπογράφονται ψηφιακά, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διατάξεις (περ. β της παρ. 2 του άρθρου 37) και επισυνάπτονται από τον οικονομικό φορέα στους αντίστοιχους υποφακέλους. Επισημαίνεται ότι η εξαγωγή και η επισύναψη των προαναφερθέντων αναφορών (εκτυπώσεων) δύναται να πραγματοποιείται για κάθε υποφάκελο ξεχωριστά, από τη στιγμή που έχει ολοκληρωθεί η καταχώριση των στοιχείων σε αυτόν.

Επιπλέον, οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν την Τεχνική και Οικονομική Προσφορά τους σύμφωνα με τα οριζόμενα στα αντίστοιχα παραρτήματα της διακήρυξης, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα αυτής.

Ειδικότερα, όσον αφορά τα συνημμένα ηλεκτρονικά αρχεία της προσφοράς, οι οικονομικοί φορείς τα καταχωρίζουν στους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του Υποσυστήματος, ως εξής :

Τα έγγραφα που καταχωρίζονται στην ηλεκτρονική προσφορά, και δεν απαιτείται να προσκομισθούν και σε έντυπη μορφή, γίνονται αποδεκτά κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις:

- α) είτε των άρθρων 13, 14 και 28 του ν. 4727/2020 (Α' 184) περί ηλεκτρονικών δημοσίων εγγράφων που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα και, εφόσον πρόκειται για αλλοδαπά δημόσια ηλεκτρονικά έγγραφα, εάν φέρουν επισημείωση e-Apostille,
- β) είτε των άρθρων 15 και 27 του ν. 4727/2020 (Α' 184) περί ηλεκτρονικών ιδιωτικών εγγράφων που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα,
- γ) είτε του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 (Α' 45),
- δ) είτε της παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 4412/2016, περί χρήσης ηλεκτρονικών υπογραφών σε ηλεκτρονικές διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων,
- ε) είτε της παρ. 8 του άρθρου 92 του ν. 4412/2016, περί συνυποβολής υπεύθυνης δήλωσης στην περίπτωση απλής φωτοτυπίας ιδιωτικών εγγράφων.

Επιπλέον, δεν προσκομίζονται σε έντυπη μορφή τα ΦΕΚ και ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα, εταιρικά ή μη, με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο, δηλαδή έντυπα με αμιγώς τεχνικά χαρακτηριστικά, όπως αριθμούς, αποδόσεις σε διεθνείς μονάδες, μαθηματικούς τύπους και σχέδια.

Ειδικότερα, τα στοιχεία και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή του Οικονομικού Φορέα στη διαδικασία καταχωρίζονται από αυτόν σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων με μορφότυπο PDF.

Έως την ημέρα και ώρα αποσφράγισης των προσφορών προσκομίζονται με ευθύνη του οικονομικού φορέα στην αναθέτουσα αρχή, σε έντυπη μορφή και σε κλειστό-ούς φάκελο-ους, στον οποίο αναγράφεται ο αποστολέας και ως παραλήπτης η Επιτροπή Διαγωνισμού του παρόντος διαγωνισμού, τα στοιχεία της ηλεκτρονικής προσφοράς του, τα οποία απαιτείται να προσκομισθούν σε πρωτότυπη μορφή. Τέτοια στοιχεία και δικαιολογητικά ενδεικτικά είναι :

- α) η πρωτότυπη εγγυητική επιστολή συμμετοχής, πλην των περιπτώσεων που αυτή εκδίδεται ηλεκτρονικά, άλλως η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη,
- β) αυτά που δεν υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 2 του ν. 2690/1999 ,
- γ) ιδιωτικά έγγραφα τα οποία δεν έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο ή δεν φέρουν θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περίπτωσης α της παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 ή δεν συνοδεύονται από υπεύθυνη δήλωση για την ακρίβειά τους, καθώς και
- δ) τα αλλοδαπά δημόσια έντυπα έγγραφα που φέρουν την επισημείωση της Χάγης (Apostille), ή προξενική θεώρηση και δεν έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο .

Σε περίπτωση μη υποβολής ενός ή περισσότερων από τα ως άνω στοιχεία και δικαιολογητικά που υποβάλλονται σε έντυπη μορφή, πλην της πρωτότυπης εγγύησης συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή δύναται να ζητήσει τη συμπλήρωση και υποβολή τους, σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν. 4412/2016.

Στα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα και δικαιολογητικά εφαρμόζεται η Συνθήκη της Χάγης της 5ης.10.1961, που κυρώθηκε με το ν. 1497/1984 (Α'188), εφόσον συντάσσονται σε κράτη που έχουν προσχωρήσει στην ως άνω Συνθήκη, άλλως φέρουν προξενική θεώρηση. Απαλλάσσονται από την απαίτηση επικύρωσης (με Apostille ή Προξενική Θεώρηση) αλλοδαπά δημόσια έγγραφα όταν καλύπτονται από διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες που έχει συνάψει η Ελλάδα (ενδεικτικά «Σύμβαση νομικής συνεργασίας μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου – 05.03.1984» (κυρωτικός ν.1548/1985, «Σύμβαση περί απαλλαγής από την επικύρωση ορισμένων πράξεων και εγγράφων – 15.09.1977» (κυρωτικός ν.4231/2014)). Επίσης απαλλάσσονται από την απαίτηση επικύρωσης ή παρόμοιας διατύπωσης δημόσια έγγραφα που εκδίδονται από τις αρχές κράτους μέλους που υπάγονται στον Καν ΕΕ 2016/1191 για την απλούστευση των απαιτήσεων για την υποβολή ορισμένων δημοσίων εγγράφων στην ΕΕ, όπως, ενδεικτικά, το λευκό ποινικό μητρώο, υπό τον όρο ότι τα σχετικά με το γεγονός αυτό δημόσια έγγραφα εκδίδονται για πολίτη της Ένωσης από τις αρχές του κράτους μέλους της ιθαγένειάς του.

Επίσης, γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα εγγράφων που έχουν εκδοθεί από αλλοδαπές αρχές και έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 2 περ. β του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 “Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας”, όπως αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 1 παρ. 2 του ν.4250/2014.

Οι πρωτότυπες εγγυήσεις συμμετοχής, πλην των εγγυήσεων που εκδίδονται ηλεκτρονικά, προσκομίζονται, με ευθύνη του οικονομικού φορέα, σε κλειστό φάκελο, στον οποίο αναγράφεται ο αποστολέας, τα στοιχεία του παρόντος διαγωνισμού και ως παραλήπτης η Επιτροπή Διαγωνισμού, το αργότερο πριν την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης των προσφορών, άλλως η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη, μετά από γνώμη της Επιτροπής Διαγωνισμού.

Η προσκόμιση των εγγυήσεων συμμετοχής πραγματοποιείται είτε με κατάθεση του ως άνω φακέλου στην υπηρεσία του Τμήματος Προμηθειών, Υπηρεσιών και Μισθώσεων του ΕΛΚΕ Πολυτεχνείου Κρήτης, είτε με την αποστολή του ταχυδρομικώς, επί αποδείξει. Το βάρος απόδειξης της έγκαιρης προσκόμισης φέρει ο οικονομικός φορέας. Το εμπρόθεσμο αποδεικνύεται με την επίκληση του αριθμού πρωτοκόλλου ή την προσκόμιση του σχετικού αποδεικτικού αποστολής κατά περίπτωση.

Στην περίπτωση που επιλεγεί η αποστολή του φακέλου της εγγύησης συμμετοχής ταχυδρομικώς, ο οικονομικός φορέας αναρτά, εφόσον δεν διαθέτει αριθμό έγκαιρης εισαγωγής του φακέλου του στο πρωτόκολλο της αναθέτουσας αρχής, το αργότερο έως την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης των προσφορών, μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία», τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία προσκόμισης (αποδεικτικό κατάθεσης σε υπηρεσίες ταχυδρομείου- ταχυμεταφορών), προκειμένου να ενημερώσει την αναθέτουσα αρχή περί της τήρησης της υποχρέωσής του σχετικά με την (εμπρόθεσμη) προσκόμιση της εγγύησης συμμετοχής του στον διαγωνισμό.

3. Χρόνος ισχύος των προσφορών (άρ. 96 ν. 4412/2016)

Η προσφορά πρέπει να ισχύει για το χρόνο που προβλέπεται στα έγγραφα της διακήρυξης. Προσφορά που ορίζει χρόνο ισχύος μικρότερο από αυτόν που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης απορρίπτεται ως μη κανονική.

Η ισχύς της προσφοράς μπορεί να παρατείνεται εγγράφως, εφόσον τούτο ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, πριν από τη λήξη της, με αντίστοιχη παράταση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 72 παρ. 1 του ν. 4412/2016, κατ' ανώτατο όριο για χρονικό διάστημα ίσο με την προβλεπόμενη αρχική διάρκεια. Σε περίπτωση αιτήματος της αναθέτουσας αρχής για παράταση της ισχύος της προσφοράς, για τους οικονομικούς φορείς, που αποδέχτηκαν την παράταση, πριν τη λήξη ισχύος των προσφορών τους, οι προσφορές ισχύουν και τους δεσμεύουν για το επιπλέον αυτό χρονικό διάστημα.

Μετά τη λήξη και του παραπάνω ανώτατου ορίου χρόνου παράτασης ισχύος της προσφοράς, τα αποτελέσματα της διαδικασίας ανάθεσης ματαιώνονται, εκτός αν η αναθέτουσα αρχή κρίνει, κατά περίπτωση, αιτιολογημένα, ότι η συνέχιση της διαδικασίας εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, οπότε οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία μπορούν να επιλέξουν είτε να παρατείνουν την προσφορά και την εγγύηση συμμετοχής τους, εφόσον τους ζητηθεί πριν την πάροδο του ανωτέρω ανώτατου ορίου παράτασης της προσφοράς τους είτε όχι. Στην τελευταία περίπτωση, η διαδικασία συνεχίζεται με όσους παρατείνουν τις προσφορές τους και αποκλείονται οι λοιποί οικονομικοί φορείς.

Σε περίπτωση που λήξει ο χρόνος ισχύος των προσφορών και δεν ζητηθεί παράταση της προσφοράς, η αναθέτουσα αρχή δύναται με αιτιολογημένη απόφασή της, εφόσον η

εκτέλεση της σύμβασης εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, να ζητήσει εκ των υστέρων από τους οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία να παρατείνουν την προσφορά τους.

4. Τροποποίηση/συμπλήρωση υποβληθεισών προσφορών (άρ. 102 ν. 4412/2016)

Κατά τη διαδικασία της αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, η Αναθέτουσα Αρχή, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητούν από τους προσφέροντες ή υποψήφιους οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΕΕΕΣ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση, εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των δέκα και όχι μεγαλύτερης των είκοσι ημερών από την ημέρα κοινοποίησης σε αυτούς τα σχετικής πρόσκλησης, αρκεί να μην τροποποιείται η προσφορά του οικονομικού φορέα με τέτοιο τρόπο ώστε να του δίνεται αθέμιτο πλεονέκτημα έναντι των λοιπών συμμετεχόντων στη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης και η αίτηση αυτή, της αναθέτουσας αρχής, να αφορά στοιχεία ή δεδομένα, των οποίων είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμος ο προγενέστερος χαρακτήρας σε σχέση με το πέρας της προθεσμίας που είχε ταχθεί για την υποβολή υποψηφιότητας. Τα ανωτέρω ισχύουν κατ' αναλογίαν και για τυχόν ελλείπουσες δηλώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι βεβαιώνουν γεγονότα αντικειμενικώς εξακριβώσιμα²⁴.

5. Κριτήρια ανάθεσης (άρ. 86 ν. 4412/2016)

Οι Αναθέτουσες Αρχές βασίζουν την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει της τιμής ή του κόστους, με χρήση προσέγγισης κόστους-αποτελεσματικότητας, όπως της κοστολόγησης του κύκλου ζωής και μπορεί να περιλαμβάνει τη βέλτιστη σχέση ποιότητας – τιμής, η οποία εκτιμάται βάσει κριτηρίων, συμπεριλαμβανομένων μεταξύ άλλων ποιοτικών, περιβαλλοντικών ή κοινωνικών πτυχών που συνδέονται με το εκάστοτε αντικείμενο της σύμβασης.

Τα κριτήρια ανάθεσης δεν έχουν ως αποτέλεσμα την παροχή απεριόριστης ελευθερίας επιλογής στην εκάστοτε Αναθέτουσα Αρχή. Διασφαλίζουν τη δυνατότητα αποτελεσματικού ανταγωνισμού και συνοδεύονται από προδιαγραφές που επιτρέπουν την αποτελεσματική επαλήθευση των πληροφοριών που παρέχονται από τους προσφέροντες, προκειμένου να αξιολογείται ο βαθμός συμμόρφωσής τους προς τα κριτήρια ανάθεσης.

6. Λόγοι απόρριψης προσφορών

Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά:

- α) Η οποία αποκλίνει από απaráβατους όρους περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, ή δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται στην διακήρυξη και αφορά στα κάτωθι: Γενικοί όροι υποβολής προσφορών, Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών, Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής

²⁴ Διευκρινιστική οδηγία της Ε.Α.Α.ΔΗ.Σ.Υ με αρ. πρωτ. 2339/16-04-2021 με θέμα «Διευκρινίσεις ως προς επιμέρους διατάξεις του ν. 4782/2021 (Α' 36). Τροποποίηση του ν. 4412/ 2016 και άλλες διατάξεις»

- προσφοράς, Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών, Χρόνος ισχύος προσφορών, Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών, Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου.
- β) Η οποία περιέχει ατελείς, ελλιπείς, ασαφείς ή λανθασμένες πληροφορίες ή τεκμηρίωση, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που περιέχονται στο ΕΕΕΣ, εφόσον αυτές δεν επιδέχονται συμπλήρωσης, διόρθωσης, αποσαφήνισης ή διευκρίνισης ή, εφόσον επιδέχονται, δεν έχουν αποκατασταθεί από τον προσφέροντα, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας, σύμφωνα το άρθρο 102 του ν. 4412/2016.
- γ) Για την οποία ο προσφέρων δεν παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με τα άρθρα 102 και 103 του ν. 4412/2016.
- δ) Η οποία είναι εναλλακτική προσφορά.
- ε) Η οποία υποβάλλεται από έναν προσφέροντα που έχει υποβάλλει δύο ή περισσότερες προσφορές, καθώς και στην περίπτωση οικονομικών φορέων που συμμετέχουν είτε αυτοτελώς είτε ως μέλη ενώσεων.
- στ) Η οποία είναι υπό αίρεση.
- ζ) Η οποία θέτει όρο αναπροσαρμογής.
- η) Για την οποία ο προσφέρων δεν παράσχει, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση σε αυτόν σχετικής πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής, εξηγήσεις αναφορικά με την τιμή ή το κόστος που προτείνει σε αυτήν, στην περίπτωση που η προσφορά του φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή σε σχέση με τα αγαθά, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 88 του ν.4412/2016.
- θ) Εφόσον διαπιστωθεί ότι είναι ασυνήθιστα χαμηλή διότι δε συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18 του ν.4412/2016.
- ι) Η οποία παρουσιάζει αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης.
- ια) Η οποία παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της διακήρυξης, εφόσον αυτές δεν θεραπευτούν από τον προσφέροντα με την υποβολή ή τη συμπλήρωσή τους, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας, σύμφωνα με τα άρθρα 102 και 103 του ν.4412/2016.
- ιβ) Εάν από τα δικαιολογητικά του άρθρου 103 του ν. 4412/2016, που προσκομίζονται από τον προσωρινό ανάδοχο, δεν αποδεικνύεται η μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 ή η πλήρωση μιας ή περισσότερων από τις απαιτήσεις των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής.
- ιγ) Εάν κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών του άρθρου 103 του ν.4412/2016, διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν, σύμφωνα με το άρθρο 79 του ν. 4412/2016, είναι εκ προθέσεως απατηλά, ή ότι έχουν υποβληθεί πλαστά αποδεικτικά στοιχεία.

7. Διαδικασία Αξιολόγησης προσφορών (άρ. 100 ν. 4412/2016)

Το πιστοποιημένο στο ΕΣΗΔΗΣ, για την αποσφράγιση των προσφορών αρμόδιο όργανο της Αναθέτουσας Αρχής, ήτοι η επιτροπή αξιολόγησης, προβαίνει στην έναρξη της διαδικασίας ηλεκτρονικής αποσφράγισης των φακέλων των προσφορών, σύμφωνα με το άρθρο 100 του ν. 4412/2016, ακολουθώντας τα εξής στάδια:

- Ηλεκτρονική Αποσφράγιση του (υπό)φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική Προσφορά» και του (υπό)φακέλου «Οικονομική Προσφορά».

Στο στάδιο αυτό τα στοιχεία των προσφορών που αποσφραγίζονται είναι προσβάσιμα μόνο στα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού και την Αναθέτουσα Αρχή.

Σε κάθε στάδιο τα στοιχεία των προσφορών που αποσφραγίζονται είναι καταρχήν προσβάσιμα μόνο στα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού και την Αναθέτουσα Αρχή.

- Αξιολόγηση προσφορών: Μετά την κατά περίπτωση ηλεκτρονική αποσφράγιση των προσφορών η επιτροπή προβαίνει στην αξιολόγηση αυτών.

Ειδικότερα :

α) Η Επιτροπή Διαγωνισμού εξετάζει την έντυπη προσκόμιση της εγγύησης συμμετοχής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 72 ν. 4412/2016. Σε περίπτωση παράλειψης προσκόμισης, είτε της εγγύησης συμμετοχής ηλεκτρονικής έκδοσης, μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών, είτε του πρωτοτύπου της έντυπης εγγύησης συμμετοχής, μέχρι την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης, η Επιτροπή Διαγωνισμού συντάσσει πρακτικό στο οποίο εισηγείται την απόρριψη της προσφοράς ως απαράδεκτης.

Στη συνέχεια εκδίδεται από την αναθέτουσα αρχή απόφαση, με την οποία επικυρώνεται το ανωτέρω πρακτικό. Η απόφαση απόρριψης της προσφοράς για λόγο σχετιζόμενο με την εγγύηση συμμετοχής εκδίδεται πριν από την έκδοση οποιασδήποτε άλλης απόφασης σχετικά με την αξιολόγηση των προσφορών της οικείας διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης και κοινοποιείται σε όλους τους προσφέροντες, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ. Κατά της εν λόγω απόφασης χωρεί προδικαστική προσφυγή. Το αρμόδιο τμήμα προμήθειας αγαθών επικοινωνεί παράλληλα με τους φορείς που φέρονται να έχουν εκδώσει τις εγγυητικές επιστολές, προκειμένου να διαπιστώσει την εγκυρότητά τους.

β) Μετά την έκδοση της ανωτέρω απόφασης η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει αρχικά στον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής και εν συνεχεία στην αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών των προσφερόντων των οποίων τα δικαιολογητικά συμμετοχής έκρινε πλήρη. Η αξιολόγηση γίνεται σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης και η διαδικασία αξιολόγησης ολοκληρώνεται με την καταχώριση σε πρακτικό των προσφερόντων, των αποτελεσμάτων του ελέγχου και της αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών.

γ) Στη συνέχεια η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει στην αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών των προσφερόντων, των οποίων τα δικαιολογητικά συμμετοχής και η τεχνική προσφορά κρίθηκαν αποδεκτά, συντάσσει πρακτικό στο οποίο καταχωρίζονται οι οικονομικές προσφορές κατά σειρά μειοδοσίας και εισηγείται αιτιολογημένα την αποδοχή ή απόρριψή τους, την κατάταξη των προσφορών και την ανάδειξη του προσωρινού αναδόχου.

Εάν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται τα άρθρα 88 και 89 ν. 4412/2016.

Εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, η προσφορά απορρίπτεται ως μη κανονική.

Στην περίπτωση ισότιμων προσφορών η αναθέτουσα αρχή επιλέγει τον ανάδοχο με κλήρωση μεταξύ των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν ισότιμες προσφορές. Η κλήρωση

γίνεται ενώπιον της Επιτροπής του Διαγωνισμού και παρουσία των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν τις ισότιμες προσφορές.

Στη συνέχεια, εφόσον το αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής εγκρίνει τα ανωτέρω πρακτικά εκδίδεται απόφαση για τα αποτελέσματα όλων των ανωτέρω σταδίων («Δικαιολογητικά Συμμετοχής», «Τεχνική Προσφορά» και «Οικονομική Προσφορά») και η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί εγγράφως, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, τον πρώτο σε κατάταξη μειοδότη στον οποίον πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινός ανάδοχος») να υποβάλει τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 103 ν. 4412/2016 περί πρόσκλησης για υποβολή δικαιολογητικών. Η απόφαση έγκρισης των πρακτικών δεν κοινοποιείται στους προσφέροντες και ενσωματώνεται στην απόφαση κατακύρωσης.

8. Ορισμός προσωρινά αναδόχου – Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης

Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή αποστέλλει σχετική ηλεκτρονική πρόσκληση στον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ και τον καλεί να υποβάλει εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν, τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης και τα πρωτότυπα ή αντίγραφα όλων των δικαιολογητικών που περιγράφονται στην διακήρυξη, ως αποδεικτικά στοιχεία. Το σύνολο των στοιχείων και δικαιολογητικών της ως άνω παραγράφου αποστέλλονται από αυτόν σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων με μορφότυπο PDF.

Εντός της προθεσμίας υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης και το αργότερο έως την τρίτη εργάσιμη ημέρα από την καταληκτική ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης, προσκομίζονται με ευθύνη του οικονομικού φορέα, στην αναθέτουσα αρχή, σε έντυπη μορφή και σε κλειστό φάκελο, στον οποίο αναγράφεται ο αποστολέας, τα στοιχεία του Διαγωνισμού και ως παραλήπτης η Επιτροπή Διαγωνισμού, τα στοιχεία και δικαιολογητικά, τα οποία απαιτείται να προσκομισθούν σε έντυπη μορφή (ως πρωτότυπα ή ακριβή αντίγραφα).

Αν δεν προσκομισθούν τα παραπάνω δικαιολογητικά ή υπάρχουν ελλείψεις σε αυτά που υποβλήθηκαν, η αναθέτουσα αρχή καλεί τον προσωρινό ανάδοχο να προσκομίσει τα ελλείποντα δικαιολογητικά ή να συμπληρώσει τα ήδη υποβληθέντα ή να παράσχει διευκρινήσεις με την έννοια του άρθρου 102 του ν. 4412/2016, εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης σε αυτόν.

Ο προσωρινός ανάδοχος δύναται να υποβάλει αίτημα, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, προς την αναθέτουσα αρχή, για παράταση της ως άνω προθεσμίας, συνοδευόμενο από αποδεικτικά έγγραφα περί αίτησης χορήγησης δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου. Στην περίπτωση αυτή η αναθέτουσα αρχή παρατείνει την προθεσμία υποβολής αυτών, για όσο χρόνο απαιτηθεί για τη χορήγησή τους από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές. Ο προσωρινός ανάδοχος μπορεί να αξιοποιεί τη δυνατότητα αυτή τόσο εντός της αρχικής προθεσμίας για την υποβολή δικαιολογητικών όσο και εντός της προθεσμίας για την προσκόμιση ελλειπόντων ή τη συμπλήρωση ήδη υποβληθέντων δικαιολογητικών, κατά την έννοια του άρθρου 102 του ν. 4412/2016, ως ανωτέρω προβλέπεται.

Η παρούσα ρύθμιση εφαρμόζεται αναλόγως και όταν η αναθέτουσα αρχή ζητήσει την προσκόμιση των δικαιολογητικών κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής και πριν από το στάδιο κατακύρωσης, κατ' εφαρμογή της διάταξης του πρώτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016, τηρουμένων των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας.

Απορρίπτεται η προσφορά του προσωρινού αναδόχου, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, τηρουμένης της ανωτέρω διαδικασίας, εάν:

- i) κατά τον έλεγχο των παραπάνω δικαιολογητικών διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν με το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) είναι εκ προθέσεως απατηλά, ή έχουν υποβληθεί πλαστά αποδεικτικά στοιχεία, ή
- ii) δεν υποβληθούν στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα τα απαιτούμενα πρωτότυπα ή αντίγραφα των παραπάνω δικαιολογητικών, ή
- iii) από τα δικαιολογητικά που προσκομίσθηκαν νομίμως και εμπροθέσμως, δεν αποδεικνύεται η μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού ή η πλήρωση μιας ή περισσοτέρων από τις απαιτήσεις των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής της διακήρυξης.

Σε περίπτωση έγκαιρης και προσήκουσας ενημέρωσης της αναθέτουσας αρχής για μεταβολές στις προϋποθέσεις, τις οποίες ο προσωρινός ανάδοχος είχε δηλώσει με το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) ότι πληροί, οι οποίες μεταβολές επήλθαν ή για τις οποίες μεταβολές έλαβε γνώση μετά την δήλωση και μέχρι την ημέρα της σύναψης της σύμβασης (οψιγενείς μεταβολές), δεν καταπίπτει υπέρ της Αναθέτουσας Αρχής η εγγύηση συμμετοχής του.

Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν υποβάλλει αληθή ή ακριβή δήλωση ή δεν προσκομίσει ένα ή περισσότερα από τα απαιτούμενα έγγραφα και δικαιολογητικά η διαδικασία ματαιώνεται.

Η διαδικασία ελέγχου των δικαιολογητικών ολοκληρώνεται με τη σύνταξη πρακτικού από την Επιτροπή του Διαγωνισμού, στο οποίο αναγράφεται η τυχόν συμπλήρωση δικαιολογητικών και τη διαβίβασή του μέσω της Επικοινωνίας του ΕΣΗΔΗΣ προς τον εξουσιοδοτημένο υπάλληλο του τμήματος προμήθειας αγαθών, για έγκριση από την Επιτροπή Ερευνών και Διαχείρισης και τη λήψη απόφασης είτε για την κατακύρωση της σύμβασης είτε για τη ματαίωση της διαδικασίας.

9. Κατακύρωση – Σύναψη σύμβασης

Η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας», σε όλους τους οικονομικούς φορείς που έλαβαν μέρος στη διαδικασία ανάθεσης, εκτός από όσους αποκλείστηκαν οριστικά δυνάμει της παρ. 1 του άρθρου 72 του ν. 4412/2016, την απόφαση κατακύρωσης, στην οποία αναφέρονται υποχρεωτικά οι προθεσμίες για την αναστολή της σύναψης σύμβασης, σύμφωνα με τα άρθρα 360 έως 372 του ν. 4412/2016, μαζί με αντίγραφο όλων των πρακτικών της διαδικασίας ελέγχου και αξιολόγησης των προσφορών και, επιπλέον, αναρτά τα δικαιολογητικά του προσωρινού αναδόχου στα «Συνημμένα Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού». Μετά την έκδοση και κοινοποίηση της απόφασης κατακύρωσης οι προσφέροντες λαμβάνουν γνώση των λοιπών συμμετεχόντων στη διαδικασία και των στοιχείων που υποβλήθηκαν από αυτούς, με ενέργειες της αναθέτουσας αρχής. Κατά της απόφασης κατακύρωσης χωρεί προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ,

ενώ δεν επιτρέπεται η άσκηση άλλης διοικητικής προσφυγής κατά της ανωτέρω απόφασης.

Η απόφαση κατακύρωσης καθίσταται οριστική, εφόσον συντρέξουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις σωρευτικά:

- α) κοινοποιηθεί η απόφαση κατακύρωσης σε όλους τους οικονομικούς φορείς που δεν έχουν αποκλειστεί οριστικά,
- β) παρέλθει άπρακτη η προθεσμία άσκησης προδικαστικής προσφυγής ή σε περίπτωση άσκησης, παρέλθει άπρακτη η προθεσμία άσκησης αίτησης αναστολής κατά της απόφασης της ΑΕΠΠ και σε περίπτωση άσκησης αίτησης αναστολής κατά της απόφασης της ΑΕΠΠ, εκδοθεί απόφαση επί της αίτησης, με την επιφύλαξη της χορήγησης προσωρινής διαταγής, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 372 του ν. 4412/2016,
- γ) ολοκληρωθεί επιτυχώς ο προσυμβατικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με τα άρθρα 324 έως 327 του ν. 4700/2020, εφόσον απαιτείται, και
- δ) ο προσωρινός ανάδοχος, υποβάλλει, στην περίπτωση που απαιτείται και έπειτα από σχετική πρόσκληση, υπεύθυνη δήλωση, που υπογράφεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 79Α του ν. 4412/2016, στην οποία δηλώνεται ότι, δεν έχουν επέλθει στο πρόσωπό του οψιγενείς μεταβολές κατά την έννοια του άρθρου 104 του ν. 4412/2016 και μόνον στην περίπτωση του προσυμβατικού ελέγχου ή της άσκησης προδικαστικής προσφυγής κατά της απόφασης κατακύρωσης. Η υπεύθυνη δήλωση ελέγχεται από την αναθέτουσα αρχή και μνημονεύεται στο συμφωνητικό. Εφόσον δηλωθούν οψιγενείς μεταβολές, η δήλωση ελέγχεται από την Επιτροπή Διαγωνισμού, η οποία εισηγείται προς το αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο.

Μετά από την οριστικοποίηση της απόφασης κατακύρωσης η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί τον ανάδοχο, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, να προσέλθει για υπογραφή του συμφωνητικού, θέτοντάς του προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής ειδικής πρόσκλησης. Η σύμβαση θεωρείται συναφθείσα με την κοινοποίηση της πρόσκλησης του προηγούμενου εδαφίου στον ανάδοχο.

Με την υπογραφή του συμφωνητικού, το αρμόδιο τμήμα προμήθειας αγαθών αναρτά την υπογραφείσα σύμβαση στο πρόγραμμα Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ., οπότε και η σύμβαση τίθεται και τυπικά σε ισχύ και ακολουθεί η ανάρτηση της σύμβασης στο πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ.

Στην περίπτωση που ο ανάδοχος δεν προσέλθει να υπογράψει το ως άνω συμφωνητικό μέσα στην τεθείσα προθεσμία, με την επιφύλαξη αντικειμενικών λόγων ανωτέρας βίας, κηρύσσεται έκπτωτος, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγυητική επιστολή συμμετοχής του και ακολουθείται η ίδια, ως άνω διαδικασία, για τον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν προσέλθει για την υπογραφή του συμφωνητικού, η διαδικασία ανάθεσης ματαιώνεται. Στην περίπτωση αυτή, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αναζητήσει αποζημίωση, πέρα από την καταπίπτουσα εγγυητική επιστολή, ιδίως δυνάμει των άρθρων 197 και 198 ΑΚ.

Εάν η αναθέτουσα αρχή δεν απευθύνει την ειδική πρόσκληση για την υπογραφή του συμφωνητικού εντός χρονικού διαστήματος εξήντα (60) ημερών από την οριστικοποίηση της απόφασης κατακύρωσης, με την επιφύλαξη της ύπαρξης επιτακτικού λόγου δημόσιου

συμφέροντος ή αντικειμενικών λόγων ανωτέρας βίας, ο ανάδοχος δικαιούται να απέχει από την υπογραφή του συμφωνητικού, χωρίς να εκπέσει η εγγύηση συμμετοχής του, καθώς και να αναζητήσει αποζημίωση ιδίως δυνάμει των άρθρων 197 και 198 ΑΚ.

10. Προδικαστικές Προσφυγές - Προσωρινή και οριστική Δικαστική Προστασία

Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί η συγκεκριμένη δημόσια σύμβαση και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της ευρωπαϊκής ενωσιακής ή εσωτερικής νομοθεσίας στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, έχει δικαίωμα να προσφύγει στην ανεξάρτητη Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ), σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στα άρθρα 345 επ. ν. 4412/2016 και 1 επ. π.δ. 39/2017, στρεφόμενος με προδικαστική προσφυγή, κατά πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, προσδιορίζοντας ειδικώς τις νομικές και πραγματικές αιτιάσεις που δικαιολογούν το αίτημά του.

Σε περίπτωση προσφυγής κατά πράξης της αναθέτουσας αρχής, η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής είναι:

- (α) δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα αν η πράξη κοινοποιήθηκε με ηλεκτρονικά μέσα ή τηλεομοιοτυπία ή
- (β) δεκαπέντε (15) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης σε αυτόν αν χρησιμοποιήθηκαν άλλα μέσα επικοινωνίας, άλλως
- (γ) δέκα (10) ημέρες από την πλήρη, πραγματική ή τεκμαιρόμενη, γνώση της πράξης που βλάπτει τα συμφέροντα του ενδιαφερόμενου οικονομικού φορέα. Ειδικά για την άσκηση προσφυγής κατά προκήρυξης, η πλήρης γνώση αυτής τεκμαίρεται μετά την πάροδο δεκαπέντε (15) ημερών από τη δημοσίευση στο ΚΗΜΔΗΣ.

Σε περίπτωση παράλειψης που αποδίδεται στην αναθέτουσα αρχή, η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής είναι δεκαπέντε (15) ημέρες από την επομένη της συντέλεσης της προσβαλλόμενης παράλειψης .

Οι προθεσμίες ως προς την υποβολή των προδικαστικών προσφυγών και των παρεμβάσεων αρχίζουν την επομένη της ημέρας της προαναφερθείσας κατά περίπτωση κοινοποίησης ή γνώσης και λήγουν όταν περάσει ολόκληρη η τελευταία ημέρα και ώρα 23:59:59 και, αν αυτή είναι εξαιρετέα ή Σάββατο, όταν περάσει ολόκληρη η επομένη εργάσιμη ημέρα και ώρα 23:59:59 .

Η προδικαστική προσφυγή συντάσσεται υποχρεωτικά με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ/τος 39/2017 και κατατίθεται ηλεκτρονικά μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» στην ηλεκτρονική περιοχή του συγκεκριμένου διαγωνισμού, επιλέγοντας την ένδειξη «Προδικαστική Προσφυγή» σύμφωνα με το άρθρο 18 της Κ.Υ.Α. Προμήθειες και Υπηρεσίες.

Για το παραδεκτό της άσκησης της προδικαστικής προσφυγής κατατίθεται παράβολο από τον προσφεύγοντα υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 363 Ν. 4412/2016 . Η επιστροφή του παραβόλου στον προσφεύγοντα γίνεται: α) σε περίπτωση ολικής ή μερικής αποδοχής της προσφυγής του, β) όταν η αναθέτουσα αρχή ανακαλεί την προσβαλλόμενη πράξη ή προβαίνει στην οφειλόμενη ενέργεια πριν από την έκδοση της απόφασης της ΑΕΠΠ επί της προσφυγής, γ) σε περίπτωση παραίτησης του προσφεύγοντα από την προσφυγή του έως και δέκα (10) ημέρες από την κατάθεση της προσφυγής.

Η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής και η άσκησή της κωλύουν τη σύναψη της σύμβασης επί ποινή ακυρότητας, η οποία διαπιστώνεται με απόφαση της ΑΕΠΠ μετά από άσκηση προδικαστικής προσφυγής, σύμφωνα με το άρθρο 368 του ν. 4412/2016 και 20 π.δ. 39/2017. Όμως, μόνη η άσκηση της προδικαστικής προσφυγής δεν κωλύει την πρόοδο της διαγωνιστικής διαδικασίας, υπό την επιφύλαξη χορήγησης από το Κλιμάκιο προσωρινής προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 366 παρ. 1-2 ν. 4412/2016 και 15 παρ. 1-4 π.δ. 39/2017.

Η προηγούμενη παράγραφος δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση που στο πλαίσιο της διαγωνιστικής διαδικασίας υποβληθεί μόνο μία (1) προσφορά.

Μετά την, κατά τα ως άνω, ηλεκτρονική κατάθεση της προδικαστικής προσφυγής η αναθέτουσα αρχή, μέσω της λειτουργίας «Επικοινωνία» :

α) Κοινοποιεί την προσφυγή το αργότερο έως την επομένη εργάσιμη ημέρα από την κατάθεσή της σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο, ο οποίος μπορεί να θίγεται από την αποδοχή της προσφυγής, προκειμένου να ασκήσει το, προβλεπόμενο από τα άρθρα 362 παρ. 3 και 7 π.δ. 39/2017, δικαίωμα παρέμβασής του στη διαδικασία εξέτασης της προσφυγής, για τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης, προσκομίζοντας όλα τα κρίσιμα έγγραφα που έχει στη διάθεσή του.

β) Διαβιβάζει στην ΑΕΠΠ, το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ημέρα κατάθεσης, τον πλήρη φάκελο της υπόθεσης, τα αποδεικτικά κοινοποίησης στους ενδιαφερόμενους τρίτους αλλά και την Έκθεση Απόψεων της επί της προσφυγής. Στην Έκθεση Απόψεων η αναθέτουσα αρχή μπορεί να παραθέσει αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία για την υποστήριξη της προσβαλλόμενης με την προδικαστική προσφυγή πράξης.

γ) Κοινοποιεί σε όλα τα μέρη την Έκθεση Απόψεων, τις Παρεμβάσεις και τα σχετικά έγγραφα που τυχόν τη συνοδεύουν, μέσω του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού το αργότερο έως την επομένη εργάσιμη ημέρα από την κατάθεσή τους.

δ) Συμπληρωματικά υπομνήματα κατατίθενται από οποιοδήποτε από τα μέρη μέσω της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ το αργότερο εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση των απόψεων της αναθέτουσας αρχής.

Η άσκηση της προδικαστικής προσφυγής αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση των ένδικων βοηθημάτων της αίτησης αναστολής και της αίτησης ακύρωσης του άρθρου 372 ν. 4412/2016 κατά των εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων της αναθέτουσας αρχής .

Όποιος έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ζητήσει, με το ίδιο δικόγραφο εφαρμοζόμενων αναλογικά των διατάξεων του π.δ. 18/1989, την αναστολή εκτέλεσης της απόφασης της ΑΕΠΠ και την ακύρωσή της ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου. Το αυτό ισχύει και σε περίπτωση σιωπηρής απόρριψης της προδικαστικής προσφυγής από την Α.Ε.Π.Π. Δικαίωμα άσκησης του ως άνω ένδικου βοηθήματος έχει και η αναθέτουσα αρχή, αν η Α.Ε.Π.Π. κάνει δεκτή την προδικαστική προσφυγή, αλλά και αυτός του οποίου έχει γίνει εν μέρει δεκτή η προδικαστική προσφυγή.

Με την απόφαση της ΑΕΠΠ λογίζονται ως συμπροσβαλλόμενες και όλες οι συναφείς προς την ανωτέρω απόφαση πράξεις ή παραλείψεις της αναθέτουσας αρχής, εφόσον έχουν εκδοθεί ή συντελεστεί αντιστοίχως έως τη συζήτηση της ως άνω αίτησης στο Δικαστήριο.

Η αίτηση αναστολής και ακύρωσης περιλαμβάνει μόνο αιτιάσεις που είχαν προταθεί με την προδικαστική προσφυγή ή αφορούν στη διαδικασία ενώπιον της Α.Ε.Π.Π. ή το περιεχόμενο των αποφάσεών της. Η αναθέτουσα αρχή, εφόσον ασκήσει την αίτηση της παρ. 1 του άρθρου 372 του ν. 4412/2016, μπορεί να προβάλει και οψιγενείς ισχυρισμούς

αναφορικά με τους επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, οι οποίοι καθιστούν αναγκαία την άμεση ανάθεση της σύμβασης.

Η ως άνω αίτηση κατατίθεται στο ως άνω αρμόδιο δικαστήριο μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από κοινοποίηση ή την πλήρη γνώση της απόφασης ή από την παρέλευση της προθεσμίας για την έκδοση της απόφασης επί της προδικαστικής προσφυγής, ενώ η δικάσιμος για την εκδίκαση της αίτησης ακύρωσης δεν πρέπει να απέχει πέραν των εξήντα (60) ημερών από την κατάθεση του δικογράφου.

Αντίγραφο της αίτησης με κλήση κοινοποιείται με τη φροντίδα του αιτούντος προς την Α.Ε.Π.Π., την αναθέτουσα αρχή, αν δεν έχει ασκήσει αυτή την αίτηση, και προς κάθε τρίτο ενδιαφερόμενο, την κλήτευση του οποίου διατάσσει με πράξη του ο Πρόεδρος ή ο προεδρεύων του αρμόδιου Δικαστηρίου ή Τμήματος έως την επόμενη ημέρα από την κατάθεση της αίτησης. Ο αιτών υποχρεούται επί ποινή απαραδέκτου του ενδίκου βοηθήματος να προβεί στις παραπάνω κοινοποιήσεις εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) ημερών από την έκδοση και την παραλαβή της ως άνω πράξης του Δικαστηρίου. Εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την ως άνω κοινοποίηση της αίτησης κατατίθεται η παρέμβαση και διαβιβάζονται ο φάκελος και οι απόψεις των παθητικώς νομιμοποιούμενων. Εντός της ίδιας προθεσμίας κατατίθενται στο Δικαστήριο και τα στοιχεία που υποστηρίζουν τους ισχυρισμούς των διαδίκων.

Επιπρόσθετα, η παρέμβαση κοινοποιείται με επιμέλεια του παρεμβαίνοντος στα λοιπά μέρη της δίκης εντός δύο (2) ημερών από την κατάθεσή της, αλλιώς λογίζεται ως अपараδέκτη. Το διατακτικό της δικαστικής απόφασης εκδίδεται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη συζήτηση της αίτησης ή από την προθεσμία για την υποβολή υπομνημάτων.

Η προθεσμία για την άσκηση και η άσκηση της αίτησης ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου κωλύουν τη σύναψη της σύμβασης μέχρι την έκδοση της οριστικής δικαστικής απόφασης, εκτός εάν με προσωρινή διαταγή ο αρμόδιος δικαστής αποφανθεί διαφορετικά. Επίσης, η προθεσμία για την άσκηση και η άσκησή της αίτησης κωλύουν την πρόοδο της διαδικασίας ανάθεσης για χρονικό διάστημα δεκαπέντε (15) ημερών από την άσκηση της αίτησης, εκτός εάν με την προσωρινή διαταγή ο αρμόδιος δικαστής αποφανθεί διαφορετικά. Για την άσκηση της αιτήσεως κατατίθεται παράβολο, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 372 παρ. 5 του Ν. 4412/2016.

Αν ο ενδιαφερόμενος δεν αιτήθηκε ή αιτήθηκε ανεπιτυχώς την αναστολή και η σύμβαση υπογράφηκε και η εκτέλεσή της ολοκληρώθηκε πριν από τη συζήτηση της αίτησης, εφαρμόζεται αναλόγως η παρ. 2 του άρθρου 32 του π.δ. 18/1989.

Αν το δικαστήριο ακυρώσει πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής μετά τη σύναψη της σύμβασης, το κύρος της τελευταίας δεν θίγεται, εκτός αν πριν από τη σύναψη αυτής είχε ανασταλεί η διαδικασία σύναψης της σύμβασης. Στην περίπτωση που η σύμβαση δεν είναι άκυρη, ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να αξιώσει αποζημίωση, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 373 του ν. 4412/2016.

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 4412/2016, για την εκδίκαση των ως άνω διαφορών, εφαρμόζονται οι διατάξεις του π.δ. 18/1989.

11. Ματαίωση Διαδικασίας

Η αναθέτουσα αρχή ματαιώνει ή δύναται να ματαιώσει εν όλω ή εν μέρει, αιτιολογημένα, τη διαδικασία ανάθεσης, για τους λόγους και υπό τους όρους του άρθρου 106 του ν. 4412/2016, μετά από γνώμη της αρμόδιας Επιτροπής του Διαγωνισμού. Επίσης, αν διαπιστωθούν σφάλματα ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας

ανάθεσης, μπορεί, μετά από γνώμη της ως άνω Επιτροπής, να ακυρώσει μερικώς τη διαδικασία ή να αναμορφώσει ανάλογα το αποτέλεσμα της ή να αποφασίσει την επανάληψή της από το σημείο που εμφλοχώρησε το σφάλμα ή η παράλειψη.

Ειδικότερα, η αναθέτουσα αρχή ματαιώνει τη διαδικασία σύναψης όταν αυτή αποβεί άγονη είτε λόγω μη υποβολής προσφοράς είτε λόγω απόρριψης όλων των προσφορών, καθώς και στην περίπτωση του δευτέρου εδαφίου της παρ. 7 του άρθρου 105, περί κατακύρωσης και σύναψης σύμβασης.

Επίσης μπορεί να ματαιώσει τη διαδικασία: α) λόγω παράτυπης διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης, εκτός εάν μπορεί να θεραπεύσει το σφάλμα ή την παράλειψη σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 106 , β) αν οι οικονομικές και τεχνικές παράμετροι που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης άλλαξαν ουσιωδώς και η εκτέλεση του συμβατικού αντικείμενου δεν ενδιαφέρει πλέον την αναθέτουσα αρχή ή τον φορέα για τον οποίο προορίζεται το υπό ανάθεση αντικείμενο, γ) αν λόγω ανωτέρας βίας, δεν είναι δυνατή η κανονική εκτέλεση της σύμβασης, δ) αν η επιλεγείσα προσφορά κριθεί ως μη συμφέρουσα από οικονομική άποψη, ε) στην περίπτωση των παρ. 3 και 4 του άρθρου 97, περί χρόνου ισχύος προσφορών, στ) για άλλους επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, όπως ιδίως, δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος.

12. Τροποποίηση σύμβασης κατά τη διάρκειά της

Η σύμβαση μπορεί να τροποποιείται κατά τη διάρκειά της, χωρίς να απαιτείται νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης, μόνο σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 132 του ν. 4412/2016 και κατόπιν γνωμοδότησης της Επιτροπής της περ. β της παρ. 11 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016.

Μετά τη λύση της σύμβασης λόγω της έκπτωσης του αναδόχου, σύμφωνα με το άρθρο 203 του ν. 4412/2016, όπως και σε περίπτωση καταγγελίας, η αναθέτουσα αρχή δύναται να προσκαλέσει τον επόμενο, κατά σειρά κατάταξης οικονομικό φορέα που συμμετέχει στην παρούσα διαδικασία ανάθεσης της συγκεκριμένης σύμβασης και να του προτείνει να αναλάβει το ανεκτέλεστο αντικείμενο της σύμβασης, με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις και σε τίμημα που δεν θα υπερβαίνει την προσφορά που αυτός είχε υποβάλει (ρήτρα υποκατάστασης)²⁵. Η σύμβαση συνάπτεται εφόσον εντός της τεθείσας προθεσμίας περιέλθει στην αναθέτουσα αρχή έγγραφη και ανεπιφύλακτη αποδοχή της. Η άπρακτη πάροδος της προθεσμίας θεωρείται ως απόρριψη της πρότασης.

13. Δικαίωμα μονομερούς λύσης της σύμβασης

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, με τις προϋποθέσεις που ορίζουν οι κείμενες διατάξεις, να καταγγείλει τη σύμβαση κατά τη διάρκεια της εκτέλεσής της, εφόσον:

- α) η σύμβαση υποστεί ουσιώδη τροποποίηση, κατά την έννοια της παρ. 4 του άρθρου 132 του ν. 4412/2016, που θα απαιτούσε νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης
- β) ο ανάδοχος, κατά το χρόνο της ανάθεσης της σύμβασης, τελούσε σε μια από τις καταστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 73 παρ. 1 ν. 4412/2016 και, ως εκ τούτου, θα έπρεπε να έχει αποκλειστεί από τη διαδικασία σύναψης της σύμβασης,
- γ) η σύμβαση δεν έπρεπε να ανατεθεί στον ανάδοχο λόγω σοβαρής παραβίασης των υποχρεώσεων που υπέχει από τις Συνθήκες και την Οδηγία 2014/24/ΕΕ, η οποία έχει αναγνωρισθεί με απόφαση του Δικαστηρίου της Ένωσης στο πλαίσιο διαδικασίας δυνάμει του άρθρου 258 της ΣΛΕΕ.

²⁵ Άρθρο 132, παρ. 1δ), περ. αα του ν. 4412/2016. Πρβλ., επίσης, Κατευθυντήρια Οδηγία 22 της Αρχής με τίτλο «Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους», Κεφάλαιο III.Δ. σημείο I, σελ. 17 (ΑΔΑ: 7ΜΥΤΟΞΤΒ-ΖΓΖ).

δ) ο ανάδοχος καταδικαστεί αμετάκλητα, κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης, για ένα από τα αδικήματα που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 73 ν. 4412/2016,

ε) ο ανάδοχος πτωχεύσει ή υπαχθεί σε διαδικασία ειδικής εκκαθάρισης ή τεθεί υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο ή υπαχθεί σε διαδικασία πτωχευτικού συμβιβασμού ή αναστείλει τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες ή υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης και δεν τηρεί τους όρους αυτής ή εάν βρεθεί σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση, προκύπτουσα από παρόμοια διαδικασία, προβλεπόμενη σε εθνικές διατάξεις νόμου.

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να μην καταγγείλει τη σύμβαση, υπό την προϋπόθεση ότι ο ανάδοχος ο οποίος θα βρεθεί σε μία εκ των καταστάσεων που αναφέρονται στην περίπτωση αυτή αποδεικνύει ότι είναι σε θέση να εκτελέσει τη σύμβαση, λαμβάνοντας υπόψη τις ισχύουσες διατάξεις και τα μέτρα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής του λειτουργίας.

στ) ο ανάδοχος παραβεί αποδεδειγμένα τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από την δέσμευση ακεραιότητας της σύμβασης.

14. Υλοποίηση υπογραφείσας δημόσιας σύμβασης

Η βασική υποχρέωση του αναδόχου, προκύπτουσα ευθέως από τους όρους της σύμβασης, έγκειται στην εμπρόθεσμη παράδοση του υπό προμήθεια είδους/υπηρεσίας, στον τόπο που ορίζεται σε αυτήν.

Η σύμβαση θεωρείται ότι έχει εκτελεστεί εφόσον παραδόθηκε το σύνολο της συμφωνηθείσας ποσότητας, στον συμφωνηθέντα τόπο και με τις συμφωνηθείσες ιδιότητες, χωρίς πραγματικά και νομικά ελαττώματα.

Ο Ε.Υ., παραλαμβάνει διά της ορισθείσας για τον σκοπό αυτόν Επιτροπής παραλαβής, τα υπό προμήθεια είδη/υπηρεσίες, οπότε και συντάσσεται πρακτικό παραλαβής. Το τελευταίο, συνοδευόμενο από την εντολή πληρωμής του επιστημονικού υπευθύνου του έργου, για υλοποίηση αναγκών του οποίου πραγματοποιήθηκε η προμήθεια, καθώς και το τιμολόγιο, παραδίδονται στο Τμήμα Διαχείρισης Έργων της Μ.Ο.Δ.Υ. του Ε.Λ.Κ.Ε. Π.Κ. προκειμένου να ακολουθηθούν οι διαδικασίες για την αποπληρωμή του συμβατικού τιμήματος.

Εφόσον τόσο η Επιτροπή Ερευνών και Διαχείρισης, όσο και ο Ανάδοχος εκπληρώσουν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις, ολοκληρώνεται η εκτέλεση της σύμβασης και τα συμβατικά μέρη αποδεσμεύονται, μαζί και τυχόν εγγυήσεις οι οποίες είχαν δεσμευθεί σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα έγγραφα της σύμβασης.

15. Παράδοση μετά τη λήξη του συμβατικού χρόνου και πριν τη λήξη του χρόνου παράτασης της διάρκειας της σύμβασης

Αν το υλικό φορτωθεί - παραδοθεί ή αντικατασταθεί μετά τη λήξη του συμβατικού χρόνου και μέχρι λήξης του χρόνου της παράτασης που χορηγήθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 206 του Ν.4412/16, επιβάλλεται πρόστιμο²⁶ πέντε τοις εκατό (5%) επί της συμβατικής αξίας της ποσότητας που παραδόθηκε εκπρόθεσμα.

Το παραπάνω πρόστιμο υπολογίζεται επί της συμβατικής αξίας των εκπρόθεσμα παραδοθέντων υλικών, χωρίς ΦΠΑ. Εάν τα υλικά που παραδόθηκαν εκπρόθεσμα

²⁶Άρθρο 207 του ν. 4412/2016.

επηρεάζουν τη χρησιμοποίηση των υλικών που παραδόθηκαν εμπρόθεσμα, το πρόστιμο υπολογίζεται επί της συμβατικής αξίας της συνολικής ποσότητας αυτών.

Κατά τον υπολογισμό του χρονικού διαστήματος της καθυστέρησης για φόρτωση- παράδοση ή αντικατάσταση των υλικών, με απόφαση της Επιτροπής Ερευνών και Διαχείρισης, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμοδίου οργάνου, δεν λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος που παρήλθε πέραν του εύλογου, κατά τα διάφορα στάδια των διαδικασιών, για το οποίο δεν ευθύνεται ο ανάδοχος και παρατείνεται, αντίστοιχα, ο χρόνος φόρτωσης - παράδοσης.

Η είσπραξη του προστίμου και των τόκων επί της προκαταβολής γίνεται με παρακράτηση από το ποσό πληρωμής του αναδόχου ή, σε περίπτωση ανεπάρκειας ή έλλειψης αυτού, με ισόποση κατάπτωση της εγγύησης καλής εκτέλεσης και προκαταβολής αντίστοιχα, εφόσον ο ανάδοχος δεν καταθέσει το απαιτούμενο ποσό.

Σε περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων, το πρόστιμο και οι τόκοι επιβάλλονται αναλόγως σε όλα τα μέλη της ένωσης.

16. Κήρυξη οικονομικού φορέα ως έκπτωτου - Κυρώσεις

Ο ανάδοχος κηρύσσεται υποχρεωτικά έκπτωτος από τη σύμβαση και από κάθε δικαίωμα που απορρέει από αυτήν, με απόφαση της Επιτροπής Ερευνών και Διαχείρισης, ύστερα από γνωμοδότηση της επιτροπής παρακολούθησης και παραλαβής στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) στην περίπτωση της παρ. 7 του άρθρου 105 περί κατακύρωσης και σύναψης σύμβασης,
- β) στην περίπτωση που δεν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τη σύμβαση ή/και δεν συμμορφωθεί με τις σχετικές γραπτές εντολές της υπηρεσίας, που είναι σύμφωνες με τη σύμβαση ή τις κείμενες διατάξεις, εντός του συμφωνημένου χρόνου εκτέλεσης της σύμβασης,
- γ) εφόσον δεν φορτώσει, δεν παραδώσει ή δεν αντικαταστήσει τα συμβατικά αγαθά ή δεν επισκευάσει ή δεν συντηρήσει αυτά μέσα στον συμβατικό χρόνο ή στον χρόνο παράτασης που του δόθηκε, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 206 του ν. 4412/2016.

Στην περίπτωση συνδρομής λόγου έκπτωσης του αναδόχου από σύμβαση κατά την ως άνω περίπτωση γ, η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί στον ανάδοχο ειδική όχληση, η οποία μνημονεύει τις διατάξεις του άρθρου 203 του ν. 4412/2016 και περιλαμβάνει συγκεκριμένη περιγραφή των ενεργειών στις οποίες οφείλει να προβεί ο ανάδοχος, προκειμένου να συμμορφωθεί, μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της ανωτέρω όχλησης. Αν η προθεσμία που τεθεί με την ειδική όχληση, παρέλθει, χωρίς ο ανάδοχος να συμμορφωθεί, κηρύσσεται έκπτωτος μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας συμμόρφωσης, με απόφαση της αναθέτουσας αρχής.

Ο ανάδοχος δεν κηρύσσεται έκπτωτος για λόγους που αφορούν σε υπαιτιότητα του φορέα εκτέλεσης της σύμβασης ή αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας.

Στον οικονομικό φορέα, που κηρύσσεται έκπτωτος από τη σύμβαση, επιβάλλονται, με απόφαση του αποφαινόμενου οργάνου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου, το οποίο υποχρεωτικά καλεί τον ενδιαφερόμενο προς παροχή εξηγήσεων, αθροιστικά οι παρακάτω κυρώσεις:

- α) ολική κατάπτωση της εγγύησης συμμετοχής ή καλής εκτέλεσης της σύμβασης κατά περίπτωση,
- β) καταλογισμός του διαφέροντος, που προκύπτει εις βάρος της αναθέτουσας αρχής, εφόσον αυτή προμηθευτεί τα αγαθά, που δεν προσκομίστηκαν προσηκόντως από τον έκπτωτο οικονομικό φορέα, αναθέτοντας το ανεκτέλεστο αντικείμενο της σύμβασης στον επόμενο

κατά σειρά κατάταξης οικονομικό φορέα που είχε λάβει μέρος στη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης.

Αν ο οικονομικός φορέας του προηγούμενου εδαφίου δεν αποδεχθεί την ανάθεση της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να προμηθευτεί τα αγαθά, που δεν προσκομίστηκαν προσηκόντως από τον έκπτωτο οικονομικό φορέα, από τρίτο οικονομικό φορέα είτε με διενέργεια νέας διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης είτε με προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 32 του ν. 4412/2016. Το διαφέρον υπολογίζεται με τον ακόλουθο τύπο:

$\Delta = (TKT - TKE) \times \Pi$ Όπου: Δ = Διαφέρον που θα προκύψει εις βάρος της αναθέτουσας αρχής, εφόσον αυτή προμηθευτεί τα αγαθά που δεν προσκομίστηκαν προσηκόντως από τον έκπτωτο οικονομικό φορέα, σύμφωνα με τα ανωτέρω αναφερόμενα. Το διαφέρον λαμβάνει θετικές τιμές, αλλιώς θεωρείται ίσο με μηδέν.

TKT = Τιμή κατακύρωσης της προμήθειας των αγαθών, που δεν προσκομίστηκαν προσηκόντως από τον έκπτωτο οικονομικό φορέα στον νέο ανάδοχο.

TKE = Τιμή κατακύρωσης της προμήθειας των αγαθών, που δεν προσκομίστηκαν προσηκόντως από τον έκπτωτο οικονομικό φορέα, σύμφωνα με τη σύμβαση από την οποία κηρύχθηκε έκπτωτος ο οικονομικός φορέας.

Π = Συντελεστής προσαύξησης προσδιορισμού της έμμεσης ζημίας που προκαλείται στην αναθέτουσα αρχή από την έκπτωση του αναδόχου ο οποίος λαμβάνει την τιμή 1,01.

Ο καταλογισμός του διαφέροντος επιβάλλεται στον έκπτωτο οικονομικό φορέα με απόφαση της αναθέτουσας αρχής, που εκδίδεται σε αποκλειστική προθεσμία δεκαοκτώ (18) μηνών μετά την έκδοση και την κοινοποίηση της απόφασης κήρυξης εκπτώτου, και εφόσον κατακυρωθεί η προμήθεια των αγαθών που δεν προσκομίστηκαν προσηκόντως από τον έκπτωτο οικονομικό φορέα σε τρίτο οικονομικό φορέα. Για την είσπραξη του διαφέροντος από τον έκπτωτο οικονομικό φορέα μπορεί να εφαρμόζεται η διαδικασία του Κώδικα Είσπραξης Δημόσιων Εσόδων. Το διαφέρον εισπράττεται υπέρ της αναθέτουσας αρχής.

γ) Επιπλέον, μπορεί να επιβληθεί προσωρινός αποκλεισμός του αναδόχου από το σύνολο των συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών των φορέων που εμπίπτουν στις διατάξεις του ν. 4412/2016 κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 74 του ως άνω νόμου, περί αποκλεισμού οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις, μετά την έκδοση του προβλεπόμενου π.δ.